

"BAL ORMANLARI" DA OLUŞTURULMALI

ARI DERSLERİ

Dosya

DOĞANIN YENİLENMESİNDE ARICILIK

KENT ARICILIĞI

Tesadüfi Arıcıdan Dersler

CARLA MARINA
MARCHESE

Gönüllü Emeğin Emekçisi
YÜCEL ÇAĞLAR

DERGİ

Üç ayda bir yayımlanan sosyal kalkınma dergisidir.
Yıl 1 / Sayı 3 / Temmuz - Ağustos - Eylül 2015

WYG Türkiye
creative minds safe hands

www.wyg.com.tr

**SOSYAL KALKINMAYI
DESTEKLİYORUZ!**

Başlarken...

İmtiyaz sahibi

Kalkınma Atölyesi adına
Ertan Karabıyık

Genel Yayın Yönetmeni

Sinem Bayraktar

Yazı İşleri Müdürü

Kurtuluş Karaşın

Editörler

Ali Kapucu

Ertan Karabıyık

Katkıda Bulunanlar

Ada Karabıyık

Ali İhsan Gökçen

Ali Kaplan

Can Gül

Cansu Aydın

D. Deniz Kesmez

Dilek Kuş

Yeliz Pala

Yücel Çağlar

Grafik Tasarım & Uygulama

Kurtuluş Karaşın

Baskı

Altan Matbaası

312 394 8 394

ISSN

2149-1240

Yönetim Adresi

Üsküp Cad. 16/14

Çankaya / Ankara

Tel: 0 312 439 15 45

www.kadergi.org

kadergi@kadergi.org

facebook/KAdergi

twitter/KA_dergi

Yayın Türü

KAdergi, Kalkınma

Atölyesi'nin üç ayda bir
yayımlanan sosyal kalkınma
dergisidir. 1000 adet basılır,
ücretsiz olarak dağıtılır.

Göçer bir topluluktan; 3 nesli şehirlerde doğmuş, makilere uzak, gökyüzüne yakın kulelerde yaşayan, yiyen, içen, gezen bireylere dönüşümümüzü tamamladık neredeyse. Çok uzun zaman önce değil, daha geçen yüzyıl, şehirli kadınlara ibret ile bakanlar, şimdinin telaşlı tüketicilerinin özlem duydukları bir avuç toprak için cebelleşiyorlar. Biz kentliler eve dönüş gibi “doğaya dönüşü” bekler olduk. Ondandır avuçluyoruz her kum tanesini, sarılıyor her bir ince dala, dakikalarca izliyoruz kelebeğin her kanat çırpışını, yürüyoruz her yıkıma karşı.

Yaşanabilir bir coğrafya iken KA Dergi'yle arayışımız, belki de elimizdekilerin değerini anlasak yetecek. Bundandır dert edindiklerimizi, bildiklerimizi ve hayallerimizi paylaşarak yapabileceklerinizi öğrenin, bilin, isteyin diye bu sefer biraz daha çok sayfa ile neşe, zekâ, incelik ve pratikliği ifade eden, insana heyecan ve canlılık veren **sarı** bir dergi hazırladık.

Doğal süreçlere müdahale etmeden ürettiği “iyi bal”ı üretici ve tüketici arasında doğrudan ilişki kurarak adilce pazarlayan, İtalya arıcılığının temsilcisi CONAPI Kooperatifi'ni inceledik. İhsan Gökçe'nin capcanlı fotoğraflarıyla gönüllü emekçilerimizden Ayşe Kudat'tan “arı dersleri” aldık. Yücel Çağlar'ın “Makiler”inde, Bal Ormanları içinde doğal süreçler ile yarırcı yaklaşımları karşılaştırdık. Beyaz Saray ve Barack Obama'nın “Polen Taşıyıcıların Sağlığını Geliştirme Planı”na dikkatinizi çekmek isterken Ali Kaplan'ın haritalarıyla arıcılık ve arı ürünleri üzerine bilimsel verileri görselleştirdik. Sizleri bir yandan “Florida'dan Maine'e Arılarla Yolculuk” hikâyemize, bir yandan da Muğla'lı arıcı Sezai Çatak'ın ilham verici hayat serüvenine misafir edelim istedik. Eldekilerin değerini anlayıp, bunun üzerine daha fazla değer katan, cesur “Kentli Kadın Arıcılar” Carla Marina Marchese ve Mary Canning ile tanıştık. Ve finalde Çoşkun-Müge Aral, Batuhan Tunçer, Markus Imhoof, Taggart Siegel'in sanatına tanış olduk sizi heyecanlandırırsın diye.

Her zamanki gibi yine, yeni, yeniden KALK-IN diye, sizleri bu dünyada yaşanan serüvenlerde hak aramaya davet ediyoruz.

Serüvenimize 'gönüllü emeğini' veren herkese sonsuz teşekkürlerimizle...

Sinem Bayraktar
Genel Yayın Yönetmeni

Kapak Fotoğrafi: Alt İhsan Gökçen

Dosya

DOĞANIN YENİLENMESİNDE ARICILIK

- 28 Tozlaşma - Bal Arılarının Ticari Amaçlı Bitkisel Tozlaşmada Kullanılması
- 30 Florida'dan Maine'e Arılarla Yolculuk
- 38 Beyaz Saray'dan Yeni Bir Strateji
- 40 Arıcı Sezai Çatak'la Röportaj
- 46 Kent Arıcılığı
- 52 Balın Peşinden (Follow the Honey)

6

**Topluma Karşı
Sorumlu Olma**

Bir Sosyal Kalkınma Modeli
CONAPI Kooperatifi

"BAL ORMANLARI" DA OLUŞTURULMALI

12

Bu Sayıda

Yıl 1 / Sayı 2 / Nisan - Mayıs - Haziran 2015

26

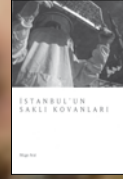
18

Arı Dersleri

70

İstanbul'un Saklı Kovanları

54

TESADÜFİ ARICIDAN DERSLER

CARLA MARINA MARCHESI

Arıcı, Yazar, Red Bee Honey Firmasının kurucusu ve Bal Tadımı Uzmanı

Sosyal Kalkınmayı Destekleyenler

Adabey
Arjen
Hümanist Büro
WYG Türkiye

62

Gönüllü Emeğin Emekçisi

YÜCEL ÇAĞLAR

Bir Sosyal
Kalkınma Modeli
CONAPI
Kooperatifi

Topluma Karşı Sorumlu Olma

Hazırlayan: **Dilek Kuş** / Kalkınma Atölyesi Gönüllüsü

- Avrupa'da ve İtalya'da köklü bir tarihi olan bal üretiminin İtalya'daki en önemli aktörlerindendir CONAPI (Consorzio Nazionale Apicoltori).

CONAPI, 1978 yılında İtalya'nın Bologna şehrinde bir arıcılık kooperatifi olarak faaliyete başlamış ve 1985'te Ulusal Arıcılar Birliği'ne dönüşmüştür. Günümüzde hem bireysel hem kurumsal olarak 227 ortağı, binin üzerinde arı yetiştiricisini, 60 binin üzerinde arı kovanını bünyesinde barındırmakta ve İtalya'nın tüm bölgelerinden bal ve diğer arı ürünleri olan bal mumu, arı sütü, polen, propolis toplamaktadır. İtalya'nın her bölgesinden, yörenin coğrafi özellikleri ve bitki örtüsüne özgü bal çeşitlerinin üretiminin yapılmasını sağlayan CONAPI, iyi bal üretimi konusunda en önemli örneklerden.

Ortaklarının çoğunluğu, 150 ve üzerinde kovan sahibi profesyonel arıcılardır. Bunların yüzde 58'inin yaşı 20-50 arasında değişmekte ve iştiraki olan şirketlerinin yüzde 21'i kadın yöneticiler tarafından yönetilmekte. 5 bin 400 metrekairelik CONAPI tesisleri, yılda 3.8 milyon kg bal işleme kapasitesine ve bin metrekairelik depolarında yılda 2.5 milyon kg bal saklama kapasitesine sahiptir. Ayrıca günde 21 bin kg kadar balı 250, 400, 500, 700 ve 1000 gramlık kavanozlarda paketleme kapasitesi ve bu balları fiziksel, kimyasal bölgesel özelliklerine göre ayırma imkanı bulunmaktadır. İtalya'da satışa çıkarılan balların yüzde 25'ini CONAPI ürünleri oluşturmaktadır.

CONAPI'nin önemi, bal ve diğer arıcılık ürünlerini üretirken takındığı tutumda yatar. Balın üretiminde doğayla bütünlük, ağırlıklı olarak geleneksel yöntemlerin kullanıldığı bir yaklaşımı benimser. Başka bir deyişle, organik bal üretmeyi amaç edinir. Balın; kaliteli ve temiz bir şekilde üretilmesi ve adil fiyatlarla tüketicilere ulaştırılması ilkelerine sadık kalır. Geleneksel yöntemler kullanılmış olmasına karşın hijyen, tazelik gibi konulardan asla ödün verilmeyerek hem organik, hem temiz ve kaliteli, hem de adil üretim yapılması sağlanır. Bu amaç ve ilkeleri üretimin tüm evrelerinde görmek mümkündür.

İlk aşamayı oluşturan bal üretimi ve tedarikinde CONAPI bünyesindeki arıcıların tavrı; doğayı ve arıyı rehber edinerek üretim yapmaktır. Arılarla ve doğayla dost olmayan kişilerin arıcılık yapamayaca-

CONAPI'de Bal İşleme ve Pazarlama

Bal, işleme tesislerinde kalitesini garantiyecek birtakım aşamalardan geçmektedir. İlk aşama, balın tazeliğinin şeker ölçümü yoluyla yapılan birtakım testlerle ölçülmesidir. Sonrasında balın içindeki su miktarı ölçülür, çünkü fazla nemli bal bozulmaya daha yatkındır. Daha sonra, renk testi yapılarak balın beklenen fiziksel özellikleri taşıyıp taşımadığına bakılır. Tat ve aromasında bir bozukluk olup olmadığı da kontrol edilir.

Tat ve aromadaki bozukluklar, balın sınıflandırılmasını veya üretiminin devam edip etmeyeceğini etkileyebilir. Örneğin, monofloral olduğu iddia edilen balın tadı olması gerekenden daha farklıysa bal, polen testine tabi tutulur. Polen testinde balın içinde, balın ait olduğu iddia

edilen türdeki polene en az yüzde yirmi miktarında rastlanmaz veya başka bir tür çiçeğin polenine çok daha fazla rastlanırsa, o bal monofloral olarak işlenmez ve paketlenmez.

Sonraki aşamada, balın içinde hala küçük bir miktar kirlilik olması ihtimaline karşın bal filtrelendirilir. Filtrelendikten sonra bal kristallerinin hepsinin aynı boyutta olmalarını sağlama amacıyla homojenizasyon işlemi yapılır. Bu işlemin amacı, doğası gereği kristallenen balın, göze hoş gelmesini sağlamaktır. Kristalleşmenin en iyi şekilde gerçekleşmesi için, ballar sıcaklığı 10-14 °C arasında olan odalarda iki hafta bekletilir. Tüm bu işlemler sonrasında balın görünümü değişmiş olsa da tadı aynı kalır.

ğına, insan ürünü olan katı kuralların arıcılıkla uyumlu olamayacağına ilişkin bir görüş hâkimdir ve bu görüş organik üretim ilkesinin belirgin bir yansıması olarak görülebilir.

İtalya'nın farklı coğrafi bölgelerine özgü farklı bitki türleri, CONAPI ortaklarının o bölgelere özgü çiçek türlerine göre bal çeşitleri üretebilmesini sağlamaktadır. Örneğin; İtalya'nın Sicilya bölgesinin temel tarımsal üretimi narenciye olup, özellikle portakal çiçeğinden bal üretilirken, Sardinya adasında okaliptüs balı üretilmektedir. Temelini; kaynağını tek bir çiçekten alan balın oluşturduğu bal üretimi, monofloral bal olarak adlandırılır. Ayçiçek balı, geven balı, akasya balı gibi. CONAPI ortakları bu tarz üretim kapsamında; portakal çiçeği, kestane, okaliptüs, akasya, ıhlamur ve orman balı olmak üzere 6 farklı çeşit bal sunmaktadır.

Bal hasadı aşamasında kullanılan izleme sistemi sayesinde, herhangi bir arı ürününün hangi coğrafi bölgeden, hangi üreticiden ve hangi şehirden hasat edildiği bilgisine kolayca ulaşılabilmektedir. Böylece ürünün ve ürün kalitesinin çok sıkı bir şekilde takibi yapılabilmektedir.

Önemli bir bal üreticisi ve pazarlamacısı olarak CONAPI, deyim yerindeyse doğal süreçlere müdahale etmeden "bal üretiminin büyük kısmını arılara bırakıp", yalnızca balın kimyasal, fiziksel, besinsel değerlerini koruyucu veya kontrol edici işlemler yapmakla yetinmektedir. Ortaklarından alınan ballara pastörizasyon gibi işlemleri asla uygulamayarak balın olabildiğince organik kalmasına dikkat edilmektedir.

İşbirliği ve Dayanışma

CONAPI, Alce Nero ve Mielizia isimli firmalarla birlikte ve bu firmalar bünyesinde bal işleme ve pazarlama yapmaktadır. Bu işbirliğinde CONAPI kooperatifinin ilkelerine sadık kalınmakta ve

CONAPI'nin faaliyetlerinde kooperatifçilik değerlerinin yeri nedir?

Bir kooperatif olan CONAPI'nin arıcılık faaliyetlerinde benimsediği tutumlar kooperatifçilik ilkeleri ve değerleriyle doğrudan ilişkilidir.

- "İsteyen herkesin katılımına açık olma" ilkesini, İtalya çapındaki tüm arıcılara hizmet vererek oldukça kapsamlı bir şekilde uygulamaktadır.
- Arıcılık konusundaki bilgilendirme ve eğitim çalışmaları, kooperatifçiliğin "eğitim, öğretim ve bilgilendirme" ilkesinin de gerektirdiği bir durumdur.
- Kooperatifçiliğin, "topluma karşı sorumlu olma" ilkesiyle uyumlu olarak, CONAPI arıcılıkla ilişkili alanlarda toplumsal fayda gözetilen faaliyetler yürütmektedir.
- CONAPI'nin işbirliği kurduğu firmalar olan Alce Nero ve Mielizia firmalarını seçerken kooperatif değerlere uygun firmalar olmalarına dikkat ettiği "Kooperatifler arası işbirliği" ilkesi ile aynı doğrultudadır.
- "Üreticiyi tüketiciyle doğrudan buluşturma" ilkesi, CONAPI'nin üretici ve tüketici arasında canlı ve çift taraflı iletişime dayalı bir ilişki kurulmasına verdiği önemde kendini göstermektedir.
- CONAPI'nin bölgesel ve ulusal politikalarda etkili olması, kooperatiflerin, piyasayı dengeleyici role sahip olmaları ilkesinin başarılı bir şekilde yürütüldüğünün işaretidir.
- İyi bal üretimi, üretim aşamalarında kaliteyi koruma hassasiyeti ve adil üretim vurgusu; kooperatifçiliğin temel değerlerinden olan hilesiz ve adil üretim yoluyla kazanç değerinin benimsendiğini göstermektedir.

bu ilkelere uygun ortaklıklar kurulmakta. Alce Nero, sağlıklı ve güvenilir yiyecek üretimini amaç edinmiş besin üreticisi ve dağıtıcısı kuruluştur. Mielizia ise iyi, organik ve kaliteli bal işlemeyi ve pazarlamayı amaçlayan bir kuruluştur ve CONAPI ile organik bağı bulunmaktadır. Bu iki kuruluşla birlikte CANOPI tüketiciyi sağlıklı, organik ve uygun fiyatlı bal ile buluşturmaktadır.

Bir kooperatif olarak CONAPI ortakları yalnızca iyi bal üretmekle yetinmemekte, üretici ve tüketici arasında doğrudan bir ilişki kurulmasını da amaçlamaktadır. Tüketicinin üreticiden ve üretimden; üreticinin tüketiciden ve ürüne ilişkin fikirlerinden haberdar olması (bu, bir çeşit değiş-tokuş olarak görülebilir) üretime ilişkin farkındalığın artmasını beraberinde getirir. Dolayısıyla, yapılan üretimin değeri artar. Bal üretimine gösterdiği hassasiyet, CONAPI'nin bölgesel ve ulusal bal üretimi politikalarında belirleyici bir rol sahibi olmasını sağlamıştır. Avrupa çapında Profesyonel Tarım Örgütü Komitesi (COPA) ve Avrupa Birliği Genel Tarım Kooperatifleri Konfederasyonu (COGECA) isimli kuruluşlarda yer alan CONAPI, İtalya arıcılığının temsilcisi olarak görülmektedir. Arı kolonilerindeki azalış ve arı ölümlerini takip etmek için kurulmuş Arşiv Portalı Avrupa Ağı (Archives Portal Europe Network – APENET), CONAPI'nin işbirliği yaptığı bir diğer kuruluştur.

Arıcılığın ve üretimin değerini korumanın yanı sıra, arıcılığa dair bilgiyi artırmak, CONAPI'nin önem verdiği bir diğer husustur. Arıcılığın doğru yapılması, teşvik edilmesi, arıcılığa yönelik bilginin artırılması

için çeşitli eğitim araçları bulunmaktadır. Örneğin, Bologna'ya 34 km uzaklıktaki Monterenzio'daki "Arı ve Bal Parkı" arıcılığa ilişkin her noktayı ve üretime dair her aşamayı öğretmek için kurulmuştur. Eğitici sınıflar ve teknolojik ekipmanlar yoluyla, arılara ve bal üretimine ilişkin pek çok şey anlatılabilmektedir. Her yıl ilk ve orta dereceli okullardan öğrenciler, bu parkta düzenlenen eğitim turlarına katılmaktadır. Park, yalnızca okul çocuklarının değil, dileyen herkesin ziyaretine açıktır. Bunun yanı sıra, ilkokul seviyesindeki çocuklar için 3 binin üzerindeki ilkokul sınıfını kapsayacak olan "Milli Bee" isimli bir proje gerçekleştirilmiştir. Bu proje dahilinde, İtalya'daki bazı bölgelerde okul çağındaki çocukların o bölgedeki arıcılarla buluşması ve arıcıların çocukları bal üretimiyle tanıştırmaları sağlanmıştır.

Tüm bu bilgiler; sağlıklı, temiz ve organik balın nasıl üretileceğine ve bu üretimin nasıl sürdürülebileceğine dair yol göstermektedir. İklim değişikliklerinden, doğal dengedeki değişimlerden ilk etkilenen varlıklar olan arılar; pek çok insan tarafından dünyadaki yaşamın temeli olarak görülmektedir. Bu fikri en çok benimseyenlerden biri de CONAPI kooperatifidir. Üretiminde de bu fikre ve arının gerçek doğasına uymaya yönelik bir tarz geliştirmiş ve kooperatif ortağı olmayan diğer arı yetiştiricilerine, ihtiyaç duymaları halinde örnek olabilecek ve yön verebilecek bir model oluşturabilmiştir.

Kaynakça

Bees and Beekeeper: Getting To Know Italian Honey (2005).

Giunti Industrie Grafiche.

Coltivatori Di Biodiversita (CONAPI Tanıtım Bülteni).

<http://alcenero.com/>

http://www.conapi.it/chi_siamo/storia.it.html

<http://mielizia.com/chi-siamo/>

ARJEN

**İnşaat Taahhüt
Gayrimenkul Otomotiv**

Tel: 312 341 0 341

**SOSYAL KALKINMAYI
DESTEKLİYORUZ!**

"BAL ORMANLARI" DA OLUŖTURULMALI;

Doğal sŖreçler ile varlıkların, yalnızca insan odaklı ve yararıcı bir yaklaşımla değerlendirilmesini oldum olası yadırgamışımıdır. Nasıl yadırgamayayım ki; yararlı olmadığı sanılanları hemencecik akıl almaz bir kolaycılıkla –yoksa “önyargıyla” mı, demeliydim?- “zararlı” sayabiliyoruz çünkü. Üstelik yalnızca zararlı saymakla yetinmiyor, bunları önlemek ya da ortadan kaldırmak için çeşitli çabalara da girebiliyoruz. Bilmem siz ne düşünüyor, nasıl davranıyorsunuz: Bu, deyim yerindeyse, “yargısız infaz” gibi geliyor bana. İstiyorum ki, her

“doğal” sŖreç ve varlığın öncelikle, bir “kendinden değere” sahip olduğu koşulsuz olarak kabul edilsin.

Ne yazık ki, belirleyici olan benim isteğim değil; varlıkların, sŖreçlerin, nesnelerin bir de “değişim değeri” olmasını gerektiren, üretim ilişkileridir. Bilindiği gibi; bu ilişkilerin egemen olduğu toplumsal yapılanmalarda temel amaç, “kullanım değerinin” bile değil, “değişim değerlerinin” olabildiğince artırılmasıdır.

Öyle ki, değişime konu olabilecek sŖreçler, varlıklar ile nesnelerin sŖrgit artırılması, yanı sıra, çeşitlendiril-

Doç. Dr. YŖcel Çağlar

AMA NERELERDE ve NASIL?

mesi; söz konusu ilişkilerin “olmazsa sürdürülemez” koşullarından birisidir. Arıcılık da artık bu gerçekliğin tüm boyutlarıyla yaşandığı etkinlik alanlarından birisi olup çıkmıştır ne yazık ki. İnanır mısınız, zaman zaman; keşke öyle olmasaydı; arılar da köleleştirilmeseydi diyorum.

Size çok düşsel gelecek biliyorum; arılar da, deyim yerindeyse, kafalarına estikleri yerlerde, kafalarına estiği gibi yaşayabilselerdi; insanlar, öteki bal sever canlılar gibi, arıların doğaçlama sunduklarıyla yetinebilseydi... Ne yazık ki, yetinmedi, yetinemedi;

kalktı, koskoca bir sektör oluşturdu; doğal olarak bununla yetinmedi; bu sektörde de kâr oranını olabildiğince yükseltme çabalarına girdi. “Fena mı oldu?” derseniz; evet, yalnızca ekonomik getirisi ya da başta bal olmak üzere arıcılık ürünlerinden yararlanma olanakları düşünülürse hiç de fena olmadı kuşkusuz. Peki; bu türden getirilerin ekolojik, ekonomik, politik, toplumsal ve kültürel maliyetlerinin neler olduğunu sorsam, ne yanıt verirdiniz acaba; çok merak ediyorum? Benim aklıma, deyim yerindeyse, “kaş yaparken göz çıkarmak” geliyor da...

Neler yapmadık şu “arıcılık” için!

Tam da bu noktada nedense Orhan Veli'nin “Vatan İçin” başlıklı ünlü küçücük şiiri geldi aklıma:

*“Neler yapmadık şu vatan için!
Kimimiz öldük;
Kimimiz nutuk söyledik.”*

Ülkemizde arıcılığın geliştirilmesi için yapılanları biliyorsunuz. İlgili bakanlık araştırma enstitüleri ile birimler oluşturdu; benzer amaçlı kuruluşlar arasında işbirliği “protokoller”i yaptı; üniversiteler uygulama ve araştırma merkezleri kurdu; çeşitli hukuksal düzenlemeler yapıldı, bu alandaki etkinlikleri düzenlemek amacıyla genelgeler çıkarıldı; arıcılar il ve ülke düzeyinde çeşitli biçimlerde örgütlendi; çalıştay, kongre, sempozyum gibi etkinlikler düzenlendi; arıcılara çeşitli destekler sağlandı, özel bankalar bile arıcılık kredileri verdi. Ancak o da ne; 2012 yılı verilerine göre BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın; 100 km²'de ortalama 824,8 koloninin bulunduğu ülkemizde koloni başına ortalama 13,9 kg bal hasat edilebilirken; bu miktarın Çin'de 48,6;

Meksika'da 30,9; ABD ve Arjantin'de 25,4 kg iken Dünya ortalaması 19,8 kg olmuş;

2002-2012 döneminde dünyadaki toplam bal hasadı yüzde 23,5 oranında artmış ama bu artış ülkemizde yüzde 18,3 düzeyinde kalmış.

Buna karşılık ülkemiz km² başına 114,6 kg bal hasadıyla, 256,8 kg bal hasat edilen Güney Kore'den sonra ikinci sırada gelmiştir.

Bu verilerin yanı sıra, bir de ülkemizdeki ekolojik koşullar, özellikle de bitki türü çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda, doğal olarak, bir yerlerde bir şeylerin ters gittiği akla gelebilecektir; neler acaba?

Kaş yaparken “göz çıkarmamak” gerekir, değil mi?

Özellikle de ekolojik temelli etkinlik alanları söz konusu ise. Çoğu durumda, geriye dönüm olanaksız ya da çok zordur çünkü. Katılır

mısınız bilemem; ben, ülkemizde bu alanlarda da gerektiğince özenli davranılmadığını düşünüyorum. Kim bilir; uzun dönemli düşünebilme, yanı sıra, çok boyutlu çözümler yapabilme becerisi yeterince gelişmemiştir belki de. Sanki arıcılık alanında da, yine deyim yerindeyse, çoğu durumda “Dimyat’a pirince giderken evdeki bulgurdan olunuyor.”

Sözgelimi; ülkemizde ekolojik koşullara bağlı olarak bitki türü çeşitliliği düzeyinin son derece yüksek olduğu her fırsatta öne sürülüyor. Gerçekten de; giderek azalıyor olmasına karşın, doğal çayır ve otlak olarak kullanılabilen 14 milyon hektar dolayında arazinin yanı sıra değişik yükseltilerde, dolayısıyla farklı yapısal özelliklere sahip, bozkır ekosistemleriyle kaplı yerler var.

Hukuksal olarak “orman” sayılan 21,7 milyon hektar arazide, son derece değişken yapısal özelliklere sahip doğal orman ekosistemleri de bu varsılığa eklenirse ülkemizin bir anlamda, oldukça geniş “doğal

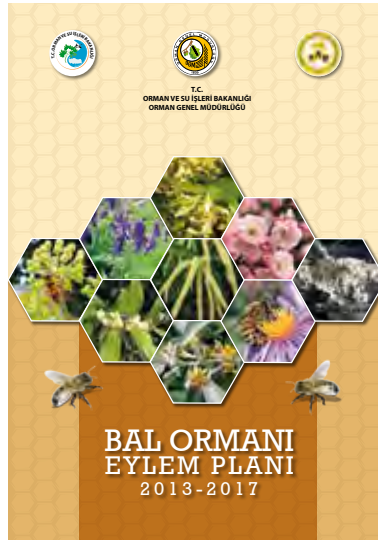

Cehenneme giden yolların taşları...

arı yurdu” olduğu gerçeği daha kolay kavranabilecektir. Üstelik bu arazilerin tümüne yakın bir kısmı kamu mülkiyetinde ya da gözetimi altındadır. Bu mülkiyet yapısının, arıcılık etkinliklerinin gerektiğinde yönetilebilmesi için ne denli büyük toplumsal ve ekonomik olanak olduğunu siz düşünün artık.

Peki; ülkemizde bu olanaklardan gerektiğinde yararlanılabiliyor mu sizce? FAO’nun yukarıya aktardığım verileri anımsanır, bu soruya olumlu bir yanıt verilemez. Sanırım, ilgili bakanlık ve genel müdürlükler, sözelimi, Orman Genel Müdürlüğü de (OGM) böyle düşünüyor. OGM’nin 2007 yılında gündeme getirdiği “bal ormanları” yaklaşımı, bu düşüncenin bir ürünü olsa gerek.

Ne var ki, OGM’nin, son derece anlamlı gerekçelerle geliştirdiği bu yaklaşımın yaşama geçirilmesine yönelik çalışmaları sırasında ağırlık verdiği yönelim sürdürülürse, deyim yerindeyse, “kaş yaparken göz de çıkarılabilir” bence.

“İyi niyetle döşenmiştir” denir; bilmiyorum, gerçekten de öyledir belki. OGM’nin “bal ormanı” kurma yaklaşımını gündeme getirirken öne sürdüğü gerekçeler ile yaptığı uygulamalar bu deyimimi aklıma getirdi nedense. OGM’nin, 2013-2017 döneminde uygulanacak biçimde hazırladığı “Bal Ormanı Eylem Planı”nda belirtildiğine göre, söz konusu yaklaşım; “Arıcılık sektörünün geliştirilmesi kapsamında Or-

man ve Su İşleri Bakanlığı’nın ilgili Genel Müdürlüklerince ağaçlandırma, erozyon kontrolü, mera ıslahı, üretim ve bakım gibi yapılacak proje ve çalışmalarda; arıcılığa uygun vejetasyonun korunması, geliştirilmesi, arıcılık amaçlı fonksiyonel planların hazırlanması, gezginci arıcıların konaklaması ile ilgili düzenlemeler, orman ekosistemlerinin ve biyolojik çeşitliliğin korunması...” amacıyla geliştirilmiştir. Bu amaçlara tümüyle katılıyorum. Öte yandan, Orman Genel Müdürü’nün, anılan belgeye yazdığı “Ormancıların görevi sadece ormanı korumak değil, orman kaynaklarını da artırmaktır...” başlıklı yazıda yer verdiği; “Bozuk ormanları rehabilite ederken orman köylüsü ve dolayısı ile ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacak olan bal ormanlarının kurulmasına öncelik verilecek, ekolojik denge gözetilerek biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanacaktır. Bal ormanlarının kurulması ile verimsiz alanlardan yararlanılacak, ekolojik denge korunacak, verimli üst topraklarımız

erozyona karşı korunmuş olacak, ayrıca orman köylüsüne ekonomik açıdan çok büyük bir katkı sağlanmış olacaktır. Orman köylüsünün ekonomik olarak kalkınması ile ormana olan baskısı da azalmış olacaktır. Bal ormanlarının kurulması ile ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan işsizliğin önlenmesine katkı sağlanmış olacaktır.” beklentilerine, biraz abartılı da olsa, kim karşı çıkabilir ki; ben çıkmıyorum örneğin. Ancak, Genel Müdürün aynı yazıda yer verdiği; “Bu kapsamda, ülkemizde arıcılığı teşvik etmek amacıyla çok sayıda bal ormanı kuruyoruz.” açıklamasına kaygıyla yaklaşılması gerektiğini düşünüyorum. Sözgelimi, “bal ormanları” nerelerde kurulacaktır? OGM’nin 2010 yılında yayımladığı “Arıcılığın Desteklenmesi” başlıklı genelgede öne sürdüğü gibi, bu kapsamda yalnızca;

“b) Ağaçlandırma, rehabilitasyon, suni tensil çalışmaları, köy yolları ve karayolu kenarı ağaçlandırma- larında, servis yollarında ve yangın emniyet şeritlerinde yetiştirme muhiti özelliklerini dikkate alarak; akasya, akçaağaç, ıhlamur, kestane, orman gülü, okaliptüs, keçi boynuzu, demir ağacı, katalpa, sofora, kekik, akçaağaç, sandal, kocayemiş, kızılçık, dağ muşmulası, alıç, ahlut, söğüt, yaban mersini, hayıt, hünnap gibi uygun türlerin karışıma katılması sağlanacak....

c) Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Orman Tesisi (YARDOP) Projeleri kapsamında yapılacak ağaçlandırmalarda; bal üretimine yönelik ağaç, ağaççık ve

Orman Kanunu’nun 57. maddesi uyarınca çıkarılan Ağaçlandırma Yönetmeliği ile 6912 sayılı “Özel Ağaçlandırma” Tamimi kapsamında, özel kişi ve kuruluşların “bozuk devlet ormanı” sayılan yerlerde “bal ormanı” oluşturma amacıyla “özel ağaçlandırma” yapımlarına da izin verilebilmektedir.

©Kalkınma Atölyesi Ağır, 2014

otsu türlere öncelik verilecek....”

ise, bence sorun yok. Ama aynı genelgede; “e) Milli Parklar, Tabiatı Koruma Alanları, Özel Çevre Koruma Alanları ve diğer korunan alanlarda yapılacak planlarda, ağaçlandırma, rehabilitasyon, amenajman ve silvikültür planlarının yapımı aşamasında ve üretim çalışmaları...”ndan da söz ediliyor.

Bir kez bu, hukuksal olarak olanaksızdır. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu’nun 2. maddesinin “d” fıkrasına göre, “tabiatı koruma alanları”; “bilim ve eğitim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış” yerlerdir çünkü.

Öte yandan; Bal Ormanı Eylem Planı’nın 24-27. sayfalarındaki açıklamalara bakılırsa, “bal ormanı kurma” çalışmaları, “bozuk devlet ormanı” sayılan yerlerde de yapılabilecektir. İşte, bir başka kaygım, bu bağlamda yapılacak uygulamaların yol açabilecekleridir. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 57. maddesi uyarınca çıkarılan Ağaçlandırma Yönetmeliği ile 6912 sayılı “Özel Ağaçlandırma” Tamimi kapsamında, özel kişi ve kuruluşların “bozuk devlet ormanı” sayılan yerlerde, “bal ormanı” oluşturma amacıyla “özel ağaçlandırma” yapmalarına da izin verilebilmektedir. Bence, verilmemelidir; verilirse eğer “arı çiftliklerine” dönüştürülebilecek devlet mülkiyetindeki doğal orman ekosistemlerinde öngörülemeyen ekolojik sorunlar gündeme gelebilecektir; gelsin mi? Hayır, bence gelmesin.

Benzetme yerindeyse, “korkulu rüya görmektense uyumamak”, bana daha akılcı bir tutum gibi geliyor.

Öyle anlaşıyor ki...

Ülkemizde “doğal” süreçler ile varlıklardan yalnızca ekonomik amaçlarla yararlanmak, şimdilerde de egemen bir yaklaşım biçimidir. Yaşananlar, öne sürülen soyut önermelerin, getirilen ilkeler ile kuralların bu egemenliği kırmaya yetmediğini açıklıkla ortaya koymuştur. Artık bu türden önermelerin, ilkeler ile kuralların nasıl yaşama geçirilebileceği sorusunun da yanıtlanması gerekiyor. Üstelik bu da yetmiyor: Bu doğrultuda yapılması gereken çalışmaların hem yersel hem de işlevsel olarak çok boyutlu biçimde planlanması; giderek, bu planların yaşama geçirilmesine yönelik hukuksal ve demokratik kurumsal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi de zorunlu oluyor. Yoksa deyim yerindeyse, “Dimyat’a pirince giderken evdeki bulgurdan” da yoksun kalılabilecektir; benden söylemesi! Bir şey daha; bence OGM, orman ekosistemlerinde yapılacak arıcılık etkinliklerini çeşitli yönleriyle (yer, zaman, kovan sayısı, arıcılık teknikleri, arıcıların “orman” sayılan yerlerdeki, daha da önemlisi orman ekosistemlerindeki etkinliklerini vb) gerektiği gibi düzenlemekle, orman ekosistemlerindeki arıcılığa uygun bitkileri korumakla; yıllarca yaptığı gibi, istekli ve becerikli yoksul köylülerin arıcılık etkinliklerini desteklemekle yetinsin; başka da bir şeye karışmasın!

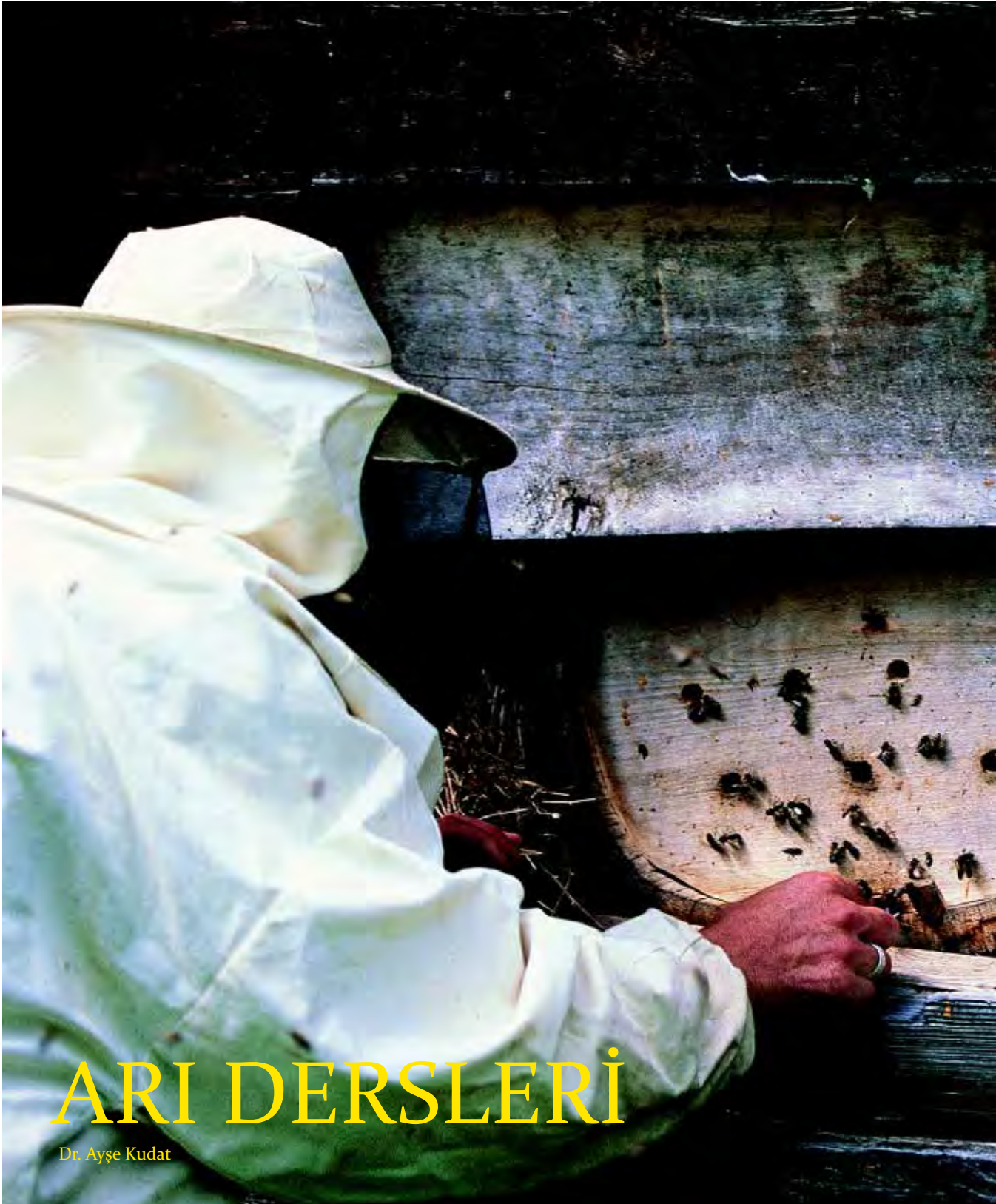

“Eğer arılar yeryüzünden
kaybolursa insanın sadece
4 yıl ömrü kalır. Arı
olmazsa dölleme, bitki,
hayvan,
insan olmaz”

A. Einstein

* Albümde fotoğraflarını kullanmamıza izin
veren Ali İhsan Gökçen'e teşekkürlerimizle...

ARI DERSLERİ

Dr. Ayşe Kudat

Arı gibi çalışmak çoğumuzun çocuk yaşta duyduğu bir ifadedir. Bunun anlamı, etrafını rahatsız etmeden çok çalışmak, iş çıkarmak, zamanında çalışarak ileriye dönük olmaktır. Arı gibi çalışanlar normal temponun üstünde, planlı ve birlikteliğin yarattığı enerjiyi de kullanarak önemli bir ürün elde ederler.

“Arı gibi eri olanın dağ kadar yeri olur” sözü çalışkan bireyleri olan aile ve toplumların her yerde bol kazanç bulup, saygı göreceklerine işaret eder. “Yazın çalışın, kışın gülüşür, yatar” sözü de zamanlı çalışmanın önemine işaret eder.

Çalışma, yaşamımızın en önemli bölümlerinden biridir. Bize amaç veren, yönlendiren, kişiliğimizi tanımlayan, maddi ihtiyaçlarımızı karşılamak için para kazanmamızı sağlayan ve günlük yaşamımızın en azından üçte birini kapsayan bir uğraşıdır. Aynı zamanda, ne kadar tek başımıza çalışırsak çalışalım başkalarıyla iş birliği yapmak zorunluğunda olduğumuzdan çalışma, sosyal bir uğraşıdır.

Çok çalışmak, sürekli çalışmak, bıkmadan, şikayet etmeden birlikte üretmek konusu, daha önceki asırlarla karşılaştırıldığında; bir taraftan teknolojik devrimlerle insan gücüne gereksinim azalmış ve işsizlik artmış, diğer yandan da yaşlı nüfusun artması nedeniyle çalışan insanlar üzerindeki yük ağırlaşmıştır. Bu sebeple bugün daha etkin ve verimli çalışmamız gerekmektedir.

Zengin ve yoksul arasındaki gelir ve refah uçurumunun kapanamaz biçimde büyüdüğü dünyamızda onur kırıcı ve sömürücü çalışma ortamları azalmakla birlikte, farklı biçimlerde insan ticareti, çocuklar dahil emek sömürüsü, haysiyetli çalışma olanaklarının yaratılmasını zorunlu kılmaktadır.

Dünya ve Türkiye nüfusunun önemli bir bölümü günde iki doların üstünde kazanabilmek, yani yoksulluk sınırını geçebilmek için uğraşmakta ve insan haysiyetini kırııcı koşullarda çalışmaktadır. İşsizlik oranının yüksek olduğu birçok ülkede insanlar, ne iş olursa yapmaya zorlanmaktadır.

Serbest ticaret ve sermayenin küresel hareket imkanı, ulaşım ve iletişim bağlarının genişlemesi, emeğin de dünyada serbest dolaşmasını kolaylaştırmaktadır. Küresel çevre koşullarının bozulması nasıl arıları bir ortamdan diğerine göç ederek üretime zorlamakta ise insanlar da ailelerini, akrabalarını, köylerini ve kentlerini terk ederek iş peşinde koşmaktadır. Bireyin zamanlı eğitim alması küresel emek akışına gönüllü, kendi istek, yetenek ve maharetlerine uygun işlerde çalışmasına yardımcı olur.

Arılardan öğrenemediğimiz iş birliği ve uyumlu, uzlaşmalı yaşam giderek bir düş olmaktadır. Bunun önüne geçmek için toplumsal eşitsizliğin azalması, genç nüfusun iş olanaklarının artırılması ve yaşlanan toplumlardaki yaşlıların çalışma koşullarının değiştirilmesi gerekmektedir. Kadın emeğinin değerlendirilmesinin karşısında olan birçok değişkenin de artık değiştirilmesi ve küresel, toplumsal ve kadın-erkek eşitliğinin geliştirilmesi için bir taraftan kaliteli eğitim koşulları yaratırken diğer taraftan da gerçek anlamda demokrasilerin yaratılması için de omuz omuza verilmesi kaçınılmazdır.

DOĞANIN YENİLENMESİNDE ARICILIK

Tozlaşma (polinasyon)

Bitkilerin çiçeklerindeki erkek organın başçık kısmında bulunan çiçek tozlarının (polenlerin) dişi organın tepeciğine taşınmasına tozlaşma denir. Çiçek tozlarının bir çiçekten diğer bir çiçeğe taşınması rüzgârın, böceklerin, kelebeklerin, kuşların, yarasaların, suların ve insanların etkisiyle olur.

Bal arıları (honeybee) kendi hayatlarını idame ettirme, yavruları besleme amacıyla polenleri toplarken bitkilerin de döllenmesini sağlamak ve doğanın yenilenmesine, üremesine, çoğalmasına katkı vermektedirler. Bal arılarının yokluğu nedeniyle bazı bitkilerde yeterli döllenme sağlanmadığından meyve verimi yok denecek düzeye düşebilmektedir. Örneğin badem üretiminde döllenmenin tamamına yakını bal arıları tarafından sağladığından üretim hemen hemen tamamen bal arılarına bağımlıdır. Sabah kahvaltısında tükettiğimiz gıdaların üçte biri benzer şekilde bitki tozlaşması sayesinde üretilmektedir.

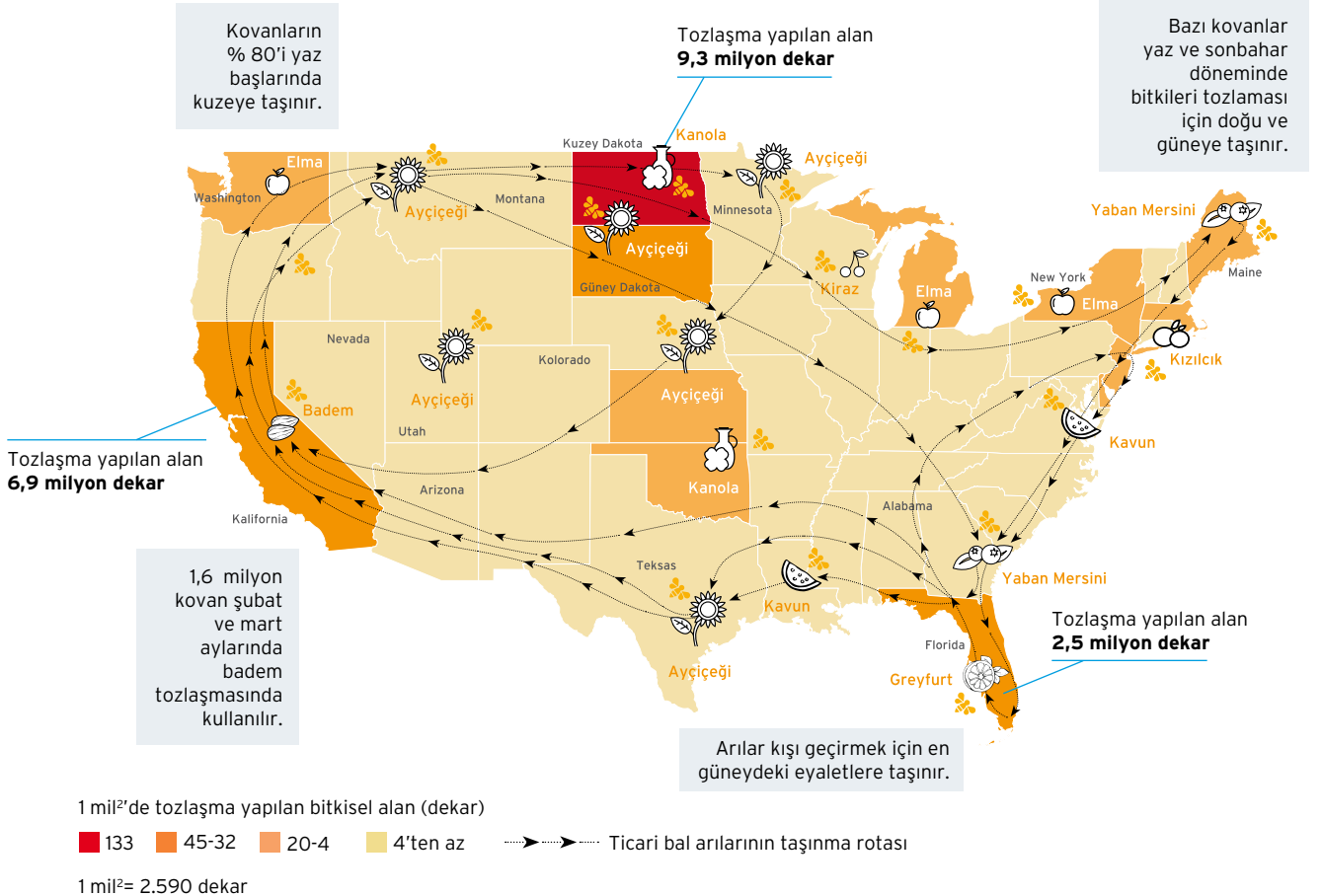
Bal arılarının ticari amaçlı bitkisel tozlaşmada kullanılması

Tek veya çok yıllık çiçekli bitki yetiştiren tarla veya bahçe sahipleri, bitkilerin çiçek açtığı dönemde bal arıları tarafından tozlaşma yapılması ve bu yolla elde edilen ürünün üretim miktarı ve kalitesinin artırılması için tarla veya bahçelerinde düzenli ve belirli miktarda bal arılarının yer almasını istemektedirler. Arı yetiştiricilerine bitkilerinin tozlaşmasını artırma karşılığında kovan başına belirli bir miktar para ödemesi

yapmaktadırlar. Bu işe ticari bitki tozlaştırması (commercial crop polination) denilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) 100 yılı aşkın süredir bal arılarının yaklaşık yüzde 80'i ticari amaçlı olarak bitkileri tozlaştırmak için kullanılmaktadır. ABD'deki ticari tozlaştırma faaliyetleri tarım sektöründe yılda yaklaşık 20 milyar ABD doları ilave değer yaratmaktadır.

ABD'DEKİ POLİNASYON HARİTASI

Florida'dan

Hazırlayan: **Ertan Karabıyık**

Fotoğraflar: ©Kalkınma Atölyesi Arşivi, 2014

Ekim 2013'Te Ukrayna'da düzenlenen 43. Uluslararası Arıcılık Kongresi'ne (Apimondia 2013) katılan Kalkınma Atölyesi, son gün düzenlenen çalışma ziyaretinde ABD'nin Florida eyaletinde 21 bin arı kolonisi bulunan arıcılık firması HeadWaters Farm Lcc. sahibi David Mendes'le tanışmış ve ABD'deki bal arılarının ticari tozlaşmadaki yeri ve önemini anlamak isteğinden bahsetmiştir.

David Mendes, ABD'deki ticari amaçlı bitki tozlaşması operasyonun nasıl gerçekleştiği konusunda bizlere her türlü destek ve kolaylığı sağlayacağını ve işleyişi uygulamalı olarak izlememize olanak vereceğini söylemiştir.

Maine'e Arılarla Yolculuk

Arıların bitki tozlaşması için hazırlanması

ABD'de bal arılarının ticari olarak bitki tozlaşmasında kullanılması Şubat ayı ortalarında başlıyor. Ticari amaçlı bitki tozlaşması yapan firmaların çoğu ülkenin güney eyaletlerinde yer almakta, operasyonlarını genellikle Florida eyaletinden gerçekleştirmektedir.

**5
Mayıs**

Mendes'in firmasının operasyon merkezi olan Florida'dan, arıların yaban mersini bitkisini tozlamak amacıyla 2 bin 700 km kuzeydeki Maine eyaletine transferi için arı kolonilerinin bulunduğu Ponce de Leon kasabasına ulaştım.

**5-9
Mayıs**

Headwaters Farm firması kovanlarını Şubat ayının ortasında Florida'nın Fort Myers bölgesinden yaklaşık 4 bin 500 km uzaklıktaki

Kaliforniya'ya badem çiçeklerini tozlaması için nakletmekte, kovanları Nisan ayının başında veya ortalarında tekrar Florida'nın Ponce de Leon yöresine, Kanada'ya sınır olan

kuzeydoğunun en ucundaki Maine eyaletine getirerek, yaban mersini çiçeklerini tozlamak amacıyla bakıma almaktadır. Ben de Mayıs ayının ilk haftasında, yakın zamanda Kaliforniya'dan dönen bu arı kolonilerinin bakımına katıldım.

Hazırlık sürecinde firmanın sahip olduğu 21 bin arı kolonisi tek tek elden geçirilerek hastalıkları kontrol edilip, ana arıların durumuna bakılıyor, hem vitamin hem de sıvı şekerle beslenerek güçlendirilme-

ye çalışılıyor. Ayrıca kovadaki arı sayısı az ise koloniler birleştirilerek kovanlar güçlü hale getiriliyor.

Bakım ve hazırlık genellikle bir yöneticinin gözetiminde Meksika, Orta Amerika veya Latin Amerika'dan gelen ve Hispanik olarak nitelendirilen 20 mevsimlik işçi tarafından yapılmaktadır. Kadın ve erkek işçiler saatlik ücretle günde 14-15 saat çalışarak arı kolonilerinin bakımını yapıyorlar. Arı kolonilerinin yer aldığı kırsal alanda

firma sahibi tarafından inşa edilen misafirhanede konaklıyorlar. Burada temiz su, elektrik, sürekli sıcak su, çamaşır yıkama hizmeti ve günde 4 öğün sıcak yemek ücretsiz olarak veriliyor. Ayrıca işçiler dinlenme esnasında kahve, çay, soğuk içecek ve taze meyveleri ücretsiz olarak tüketiyorlar.

9-11 Mayıs

Kamyona yüklenen 432 kovanla, ABD'nin en güney doğusundan en kuzey doğusuna, Maine eyaletinin yaban mersini tarlalarına yaklaşık 2 bin 700 km'lik yok giderek üç günde vardık. Tam 13 eyaletten geçtik. Ben geceleri tır kamyonu park alanı yakınlarındaki otellerde konaklarken, şoförümüz tır kamyonu içinde geceliyordu.

11 Mayıs

Kovanları yerleştireceğimiz kırsal alanda bizi bekleyen firma çalışanları kovanları tırdan indirdiler. 72 saattir kovan dışına çıkamayan yaklaşık 20 milyon arı birden kovanlardan dışarı çıkarak inanılmaz bir

vızıltıyla uçmaya başladılar. Uzun süre kovanda kalmaktan dolayı girdikleri stresi atmak amacıyla çılğın gibi uçuyorlardı. Arılar biraz sakinleşince kovanlara konularak, yaban mersini üretimi için ormandan dönüştürülen tarlalara kümeler halinde düzenli olarak dağıtıldı. Kovan gruplarının çevresi, güneş enerjisinden elektrik üreten güneş panellerinin bulunduğu elektrikli zincirlerle çevrildi. Bunun nedeni eyaletin yakın çevresindeki ormanlarda yaşayan boz ayıların bal almak için kovanları parçalayarak onlara zarar vermesiydi.

Ben ekibe veda edip yoluma devam ederken yaklaşık bir ay sonra yine bir operasyonla bir kısmı Florida'ya geri götürülmek üzere yola çıkacak kovanlardan arılar çıkmış etraftaki bitkilere ve ağaçlara doğru uçmaya başlamışlardı. Bir kısım kovan ise elma ağaçlarının çiçeklerini dölmek amacıyla Massachusetts eyaletine taşınacaktı.

Dünya'da Bal Üretimi ve Kovan Sayısı

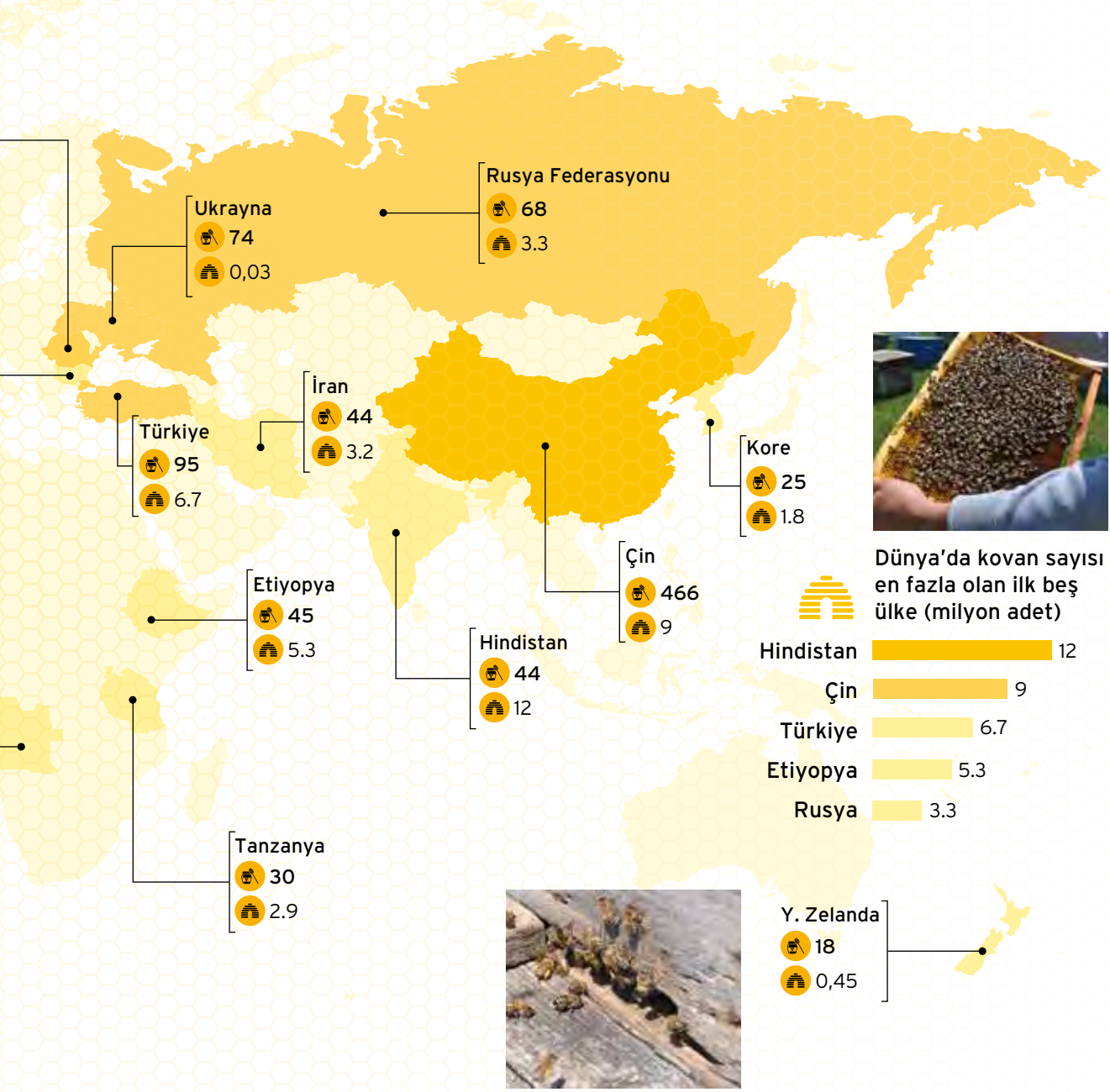
Hazırlayan: Kurtuluş Karaşın - Ali Kaplan

Dünya'da bal üretimi (bin ton)

- 100'den fazla
- 50-100
- 50'den az

Türkiye Dünya'da bal üretiminde 95 bin tonla ikinci sırada, 6,7 milyon kovan sayısı ile da üçüncü sıradadır.

Türkiye Arıcılık Haritası

İllere Göre Kovan Sayısı (adet)

- 100.000 ve üstü
- 80.001 - 100.000
- 40.001 - 80.000
- 20.001 - 40.000
- 20.000'den az

İllere Göre Bal Üretimi (ton)

- 10.000 ve üstü
- 5.001 - 10.000
- 1.001 - 5.000
- 1.000'den az

Gezginci arıların gidiş rotası

Anadolu arısı

1953 yılında Anadolu arısı (Apis mellifera anatoliaca) olarak sınıflandırılmış bu arı ırkı, Anadolu'da yayılış göstermektedir. Anadolu arısı, İngiltere ve ABD'ne götürülerek bu ülkelerdeki ıslah çalışmalarında kullanılmıştır.

Trakya arısı

Çam balı

Arıların çiçek poleninden değil, genellikle kızılçam ağacının gövdesinde yaşayan çam pamuklu koşnili (Marchalina hellenica) böceğinin salgısını kullanarak ürettiği bir baldır. Dünyada sadece Türkiye ve Yunanistan'da bulunur. Türkiye dünya çam balı üretiminin yüzde 92'sini gerçekleştirmektedir.

Muğla arısı

Adana Kozan Binboğa Bal Kooperatifi

1976 yılında an ürünleri işleme, ambalajlama ve pazarlama amacıyla kuruluş olan kooperatifin 400 faal ortağı bulunmaktadır. Binboğa markasıyla ballarını pazarlamaktadır.

BEYAZ SARAY'dan yeni bir strateji...

Ulusal Bal Arıları ve Diğer Polen Taşıyıcıların Sağlığını Geliştirme Planı

Hazırlayan: **Dilek Kuş** / Kalkınma Atölyesi Gönüllüsü

Arılar ve diğer küçük kanatlı hayvanlar, tozlaşmayı sağlayan en etkin doğal unsurlardandır. ABD Başkanı, Barack Obama'nın da bu durumun farkında olduğu, 1985 yılından beri artmış olan arı ölümleri ve ani koloni kaybının (CCD – Colony Collapse Disorder) önüne geçmek için hazırlanmasına öncülük ettiği Ulusal Bal Arıları ve Diğer Polen Taşıyıcıların Sağlığını Geliştirme Planı'ndan anlaşılıyor. Böyle bir stratejinin hazırlanmasının altında yatan sebep, 1985 yılından beri belirgin bir biçimde artan ani arı koloni kaybının yanı sıra, diğer tozlaşma sağlayıcı canlıların ve onların yaşam alanlarının sayılarının azalmasıdır.

Özellikle 2000'li yıllar itibarıyla koloni ve arı kayıpları, arıların ekonomik faaliyetlerini sürdürebilecekleri en alt sınır olan %15'i geçmiş, 2006 yılında bu oran %31'e ulaşmıştır. 2014-15 yılı raporlarına göre ise yıllık toplam kayıp %41'e ulaşmıştır.

Stratejinin üç temel amacı bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, arı ve koloni kayıplarını on yıl içinde kabul edilebilir düzeylere indirmek yani, yıllık %15'in altına düşürmektir. İkinci hedef, tozlayıcı

canlılardan olan kral kelebeklerinin ve diğer tozlayıcıların kaybını azaltmaktır. Üçüncü hedef ise, 5 yıl içinde arılar ve diğer tozlayıcılar için arazilerin uygun bitki örtüsüyle restorasyonu ve bu alanların genişletilmesidir.

Strateji planı pek çok kişi ve kurumun katılımıyla gerçekleştirilecek, işbirliğine dayalı bir plandır. Katılımcılar arasında yer alan başlıca kurumlar: Çevre Kalitesi Konseyi, Savunma Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, İmar ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Yurtiçi Politikası Kurulu, Genel Hizmetler İdaresi, Ulusal Bilim Vakfı, Ulusal Güvenlik Konseyi, Yönetim ve Bütçe Ofisi, Bilim ve Teknoloji Politikaları Ofisi ve benzer diğer yürütme organlarıdır.

Stratejik plan arıcılık ve tozlaşma ile ilgili gibi görünse de, doğal denge ve tarım açısından tozlaşmanın ne kadar önem taşıdığını gözden kaçırmamaktadır. Barack Obama'nın arı dostu tavrının, tüm dünyada örnek alınmasını ve arıcılığın öneminin bu derece farkına varılmasını umarız.

**Strateji, bu hedeflere
ulaşmak için
4 adım
izleyecektir.**

Tozlayıcı Araştırma Eylem Planı'dır. Bu planın amacı, arıcılık ve arı kaybıyla ilgili bilgiyi artırmak, bu doğrultuda araştırmalar yapmak ve bilgiyi amaçlar doğrultusunda paylaşmak ve kullanmaktır. Aynı zamanda arı sağlığı araştırmaları, özel sektör işbirliğiyle arı kaybına ilişkin verilerin artırılması, tozlaşmaya elverişli tohumların düşük bütçeyle geliştirilmesi ve bunların etkisinin kontrolü, tozlayıcıların böcek kimyasalları ve hastalıklara karşı korunması için en iyi uygulamaların tespiti ve olumsuz etkilendikleri çevresel şartların tespiti gibi maddeleri içermektedir.

Toplum çapında tozlaşma ve tozlayıcı canlılarla ilgili eğitim düzeyini ve farkındalığı artırmaktır. Bu program, toplumun her kesimine yönelik olup, sadece birey bazındaki uygulamaları kapsamamaktadır. Tüm seviyelerdeki eğitim kurumlarına, kütüphanelere, şirketlere, küçük iş kuruluşlarına, federal arazi idarecilerine de yöneliktir. Toplum çapında bilgi ve eğitim düzeyini artırarak sorumluluğun paylaşımını sağlamak ve farkındalığı artırmak amaçlanmaktadır.

ADIM
02

ADIM
03

Özel kuruluşlar ve kamu kuruluşları arasında ortaklığın kurulmasıdır. Bu sayede arıcılıkla ilgili tüm basamaklardaki çalışanların eşgüdümünün daha kolay sağlanması ve mevcut yapıyı bozmadan dışardan katılımın kolaylaştırılması sağlanacaktır.

ADIM
01

ADIM
04

Tozlayıcı canlıların yaşam alanlarının geliştirilmesini içerir. Tozlayıcıların yaşam alanlarını hem nicel hem nitel olarak artırmak ve yol gösterici uygulamalar geliştirilmesini içermektedir.

“ya ağa koltuğu ya da dağ koltuğu”

Arıcı Sezai Çatak’la arıcılığa doğru bir yolculuk...

Sezai Çatak 33 yaşında. Muğla’nın Köyceğiz ilçesinin Döğüşbelen köyünden. Doğduğu günden beri arılar ile birlikte. 12 yıldır profesyonel olarak arıcılık yapıyor, Anadolu’nun çeşitli yörelerine giderek yılda 700 kg polen, yaklaşık 5 ton bal üretiyor. Ürettiklerinin bir kısmını kendisi pazarlıyor, bir kısmını ise bal paketleyen firmalara satıyor. Sezai ile arıcılık, bitki tozlaştırma, arı ürünleri üretimi üzerine bilgilendirici söyleşimizin ilham vermesi ümidiyle iyi okumalar dileriz...

KA. Arı yetiştiriciliği ve arı ürünlerinin üretimi ülkemizde kırsal alanda yapılan önemli bir ekonomik faaliyet. Siz arı yetiştiriciliğine nasıl başladınız? Neden arı yetiştiricisi oldunuz? Kimler arı yetiştiricisi olabilir?

Ben bebekliğimden itibaren arıların içindeyim. Şimdi hatırlıyorum da henüz çok küçüktüm, 3-4 yaşındayken babamın kovanlarının yanına gitmiştim. Benim ailem arıcı bir ailedir. Biliyorsunuz, Muğla'da arıcılık çok yaygın. Turizm Meslek Lisesi'nde okurken birinci sınıfta babamla birlikte gezginci arıcılığa gitmiştim. Dedem iki kişinin bu kadar arıya bakması kolay değil diye mevcut kovanlarımıza ek olarak 56 kovan daha satın alarak benim bakmamı ve bal üretmemi istedi. Böylece kovanlar benim oldu ve ben profesyonel arıcılığa başlamış oldum ve bu işi sevdim. Çocukluğumda öğrendiğim için bana çok zor gelmiyor. Zaman zaman babamla gezgincilik de yapıyorum. Arı yetiştiricisi olmak için bu işi sevmek ve zorluklarına katlanmak lazım. Bir de deneyim sahibi olmak gerekiyor. Ben de hatalar yaptım ve kayıplarım oldu. Ancak her zaman kendimi geliştirmek için çabaladım.

KA. Arı yetiştiriciliği kırsalda özellikle gençler arasında artık ilgi çekmiyor. Şüphesiz kentleşme ve sanayileşmeyle birlikte tarımsal faaliyetler azalıyor, farklılaşıyor. Özellikle Muğla'da, turizm gençlerin çalışmak için en çok ilgi gösterdikleri alanlardan biri. Arıcılık yapmaktansa turizm tesislerinde çalışmayı tercih ediyorlar. Peki,

“
**ARı YETİŞTİRİCİSİ
OLMAK İÇİN BU
İŞİ SEVMEK VE
ZORLUKLARINA
KATLANMAK LAZIM.
BİR DE DENEYİM
SAHİBİ OLMAK
GEREKİYOR.**
”

sizin bu alanda çalışmaya devam etmenizin nedenleri nelerdir?

Muğlalı gençler genellikle turizmdeki renkli hayatı seviyorlar. Bu hayat onların hoşuna gidiyor. Hatta daha az kazanç olsa da tercih ediyorlar. Yalnızca turizmde mesleği olanlar, özellikle iyi aşçılar iyi kazanıyorlar.

Bu nedenle Muğla ilinde arıcılık çok yaygın olmasına karşılık gençler buna ilgi göstermiyorlar. Ayrıca az sayıda arı kovanıyla çok para kazanmak mümkün değil. Her zaman arıcılıktan para kazanma olanağı olmuyor. Çünkü bilindiği gibi arıcılık doğaya bağlı ve doğada polen ve nektar az olduğunda üretim yapmanız çok zor. Eğer arıcılıktan para kazanmak istiyorsanız, bir de gezginci arıcılık yapmak istiyorsanız biraz sermayeye ihtiyacınız var. Hem kovan sayısı belli sayıda olmalı hem de onları taşıyacak, onlara bakım yapacak sermayeye sahip olmanız gerekiyor. Bu da yaklaşık 50 bin TL'lik bir sermaye demek. Bunu zamanla yapabilirsiniz. Yeter ki işi öğrenin, çalışın, emek verin...

KA. Polinasyon, yani bitki tozlaşmasında arıların hayati rolünü biliyoruz. Siz de arılarınızla bu amaca hizmet etmek için Türkiye'de birçok ürüne giderek farklı yerleri geziyorsunuz. Bize bunu nasıl yaptığınızı, gerekli unsurların neler olduğundan bahseder misiniz? Ayrıca zorluklar ve bu zorlukları aşma yöntemleriniz nelerdir?

Arıların bitkilerin döllenmesinde ne kadar önemli olduğunu bizzat görerek, yaşayarak öğrendim. Bir çiçekten diğerine giden arılar polen taşıyarak bitkileri döllerler. Yabani bitkilerde nasıl bir değişim sağlıyorlar onu göremiyoruz, ancak bademde, erikte, kirazda, narenciye de, ayçiçeğinde bu çok belli. Benim kovanlarım Ocak-Şubat aylarında köyümün çok yakınında duruyor. Aslında arılarımı kışlatmak amacıyla Antalya (Alanya)'ya da götürebili-

“
BU YIL 1000 KG POLEN
HEDEFİM VARDI.
ANCAK HAVALARIN
YAĞMURLU
ĞİTMESİNDEN DOLAYI
SANIRIM 700 KG'DA
KALACAĞIM.
”

rim. Ancak çok masraflı ve orada arı kovanlarının güvenliğini sağlamak kolay değil. Bir de ben kış aylarında bir arkadaşımın kovan imalathanesinde çalışıyorum.

Mart ayının sonuna doğru kovanları Denizli'nin Çivril ilçesine vişne, badem, erik, kiraz çiçeklerinden polen toplamak için götürüyorum. Daha sonra Mayıs-Temmuz ayları arasında Afyon Sandıklı'ya götürüyorum. Bazen kovanlarımın bir kısmını Çivril'e bir kısmını da Sandıklı'ya bırakabiliyorum. Sandıklı'da doğal bitkilerden polen toplarken, Temmuz ayında anasondan polen toplamaya başlıyoruz. Bu yıl ki hedefim çok yüksekti. 1000 kg polen hedefim vardı. Ancak havaların yağmurlu gitmesinden dolayı sanırım 700 kg'da kalacağım. Bu arada polen yanında bal üretimi de yapıyorum.

Temmuz ayının sonunda kovanlarımı çam balı üretimi için Muğla'nın Yerkeseik ve Bayır yöresine, bazen de Osmaniye köyüne geri getiriyorum. Kovanlarım Kasım-Aralık ayına ka-

dar orada kalıyor. Çam balı yanında püren çiçeğinden de bal üretiyorlar. Daha sonra kış ile beraber kovanlarımı tekrar köyüme geri getiriyorum. Yılda yaklaşık 5-6 ay köyümden uzakta yaşıyorum. Henüz bekar olduğum için çok zorluk çekmiyorum.

KA. Gezginci arıcılık genellikle yalnız veya birkaç arıcıyla yapılan bir iş. Bir genç olarak gezginci arıcılıkta en zorlandığınız konular nelerdir?

Benim 250, babamın 150, eniştemin 200 kovanı var ve biz hep birlikte gezginci arıcılık yapıyoruz. Genellikle gezi sürecine 3 kişi katılıyoruz. Özellikle polen toplama zamanında polenin bolluğuna göre kovanlarımızı farklı alanlara taşıyabiliyoruz. Gezginci arıcılıkta en önemli konu kovanlarınızı koyacağınız yerin seçimi. Bizim oralarda bir deyim vardır; **ya ağa koltuğu ya da dağ koltuğu**. Kovanları kuytu ve rüzgar almayan bir yere koymak lazım. Derenin tam kıyısına konulmamalı.

“
HERKES BİLDİĞİ İŞİ
YAPMALI. BİLDİĞİ İŞİ
GELİŞTİRMEK İÇİN
ÇOK ÇALIŞMALI.
BEN BU İŞE DEVAM
EDECEĞİM. DAHA
DA GELİŞTİRMEK VE
ÖZELLİKLE POLEN
ÜRETİMİNİ ARTIRMAK
İSTİYORUM.
”

Ancak arıların temiz suya her zaman erişebileceği bir yer olmalı. Yangın riski olmamalı. Örneğin bir arkadaşımın yakın zamanda 150 kovanı yandı. Gerçi sigortadan parasını aldı, ancak o yıl üretim yapamadı ve çok zararı oldu.

Gezginci arıcılıkta en zorlandığımız konulardan biri kovanlarımızı bıraktığımız köylerde bizden yer parası istemeleri. Örneğin geçen yıl kovanları bıraktığım yere 250-300 TL öderken, bu yıl bizden 1500 TL istediler. Köyün borcu varmış, bu borcu bizden toplamak istiyorlar. İtiraz edemiyoruz. Aksi taktirde köye sokmuyorlar. Bazı durumlarda kovanlara zarar verebilirler. Mecburen ödüyoruz veya pazarlık yapıyoruz. Bu her yerde olan bir şey. Antalya’da kovan başına 5 TL istiyorlar. Kanunda böyle ödeme olmamasına rağmen fiili olarak ödüyoruz. Mecburuz...

Zaman zaman dağda elektrik sorunu oluyor. Arıcıların bazıları güneş panelleriyle bunu çözüyor. Ben ise arabanın aküsünden elektrik alıyo-

rum. Polenlerimizi derin dondurucuda tutmak gerekiyor. Gittiğimiz yörelerde köylerde derin dondurucuları koyacağımız depo bulmakta zorlanıyoruz.

Hırsızlık son zamanlarda çok yerde sorun haline gelmiş durumda. Kovanlar çalınıyor, bazen kulübelemimize giriyorlar. Bir arkadaşımızın tüfeğini, kulübedeki arıları beslemek için bulunan şekerlerini, diğer malzemelerini çaldılar. Bu nedenle sürekli arıların başında beklemek durumunda kalıyoruz.

KA. Son olarak ne söylemek istersiniz...

Herkes bildiği işi yapmalı. Bildiği işi geliştirmek için çok çalışmalı. Özellikle emekli olduktan sonra arıcılığa başlayanlar yeterli deneyime sahip olmadığı için arıcılığa olumlu katkı vermiyorlar. Ben bu işe devam edeceğim. Daha da geliştirmek ve özellikle polen üretimini artırmak istiyorum.

Kalkınma Atölyesi'nin Arı Dostu Kent Programı Hakkında

Eğer bir yerde arılar varsa, orada yaşam vardır. Arılar yaşamın yeniden üretilmesinde aktif rol oynamaktadırlar. Dünyada gıda maddelerinin yüzde 90'ı 82 bitki türünden elde edilir. Bu bitki türlerinden 63'ü (yüzde 77) bal arıları tarafından tozlaşmaya gereksinim duymaktadır. Arıların yaşamını sürdürmesi ve nesillerini devam ettirmeleri doğadaki çiçeklere ve ağaçlardaki salgılara bağlıdır. Çiçekler de kendi nesillerini devam ettirmek için başta bal arıları olmak üzere çeşitli böcek, yaras, kuş vb. tozlayıcılara ihtiyaç duyarlar. Bu karşılıklı çıkar ilişkisi doğanın yeniden üretilmesini sağlar.

Bu nedenle arıcılığın sürdürülebilirliği ve arı sayısının artırılması çevrenin ve biyoçeşitliliğin korunmasına katkı sağlarken, arıların yaşaması için de ortam sağlayacaktır. Bunun yanı sıra arıcılık toprağa bağımlı olmadan, doğal ve basit yöntemlerle, kolay saklama koşullarıyla ürün üretimi sağlayan ve yüksek ekonomik değer taşıyan düşük karbon salınımı

bir ekonomik faaliyettir. Arılar bal, polen, arı sütü, propolis, bal mumu ve arı zehri üretmektedir. Bu ürünlerden bal en önemli tatlandırıcı ve enerji kaynağıdır. Ayrıca 3 bin yıldır çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanılan doğal bir üründür.

Türkiye arı yetiştiriciliği konusunda 6 milyon arı kolonisi ile dünyada Çin'den sonra ikinci ve yaklaşık 80 bin ton bal üretimiyle dünyada altıncı sırada yer almaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye zengin bir biyoçeşitliliğe sahiptir; dünyada bulunan bitki türlerinden 10 binden fazlası Türkiye'de bulunmaktadır. Bunların 3 bini Türkiye'ye özgüdür (endemik).

Kalkınma Atölyesi iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerine karşı mücadele ve ekolojik dengenin korunmasına yönelik farkındalığı arttırmak ve gıda güvenliği için bal arılarının önemini ve yaşayabilecekleri temiz çevre yaratmayı içselleştiren, düşük karbon salınımı için kentlerde ekolojik yöntemler geliştiren sürdürülebilir ARI DOSTU KENTLER

yaratmak ve bu anlayışı yaygınlaştırmak amacıyla arıcılık ve arı ürünleri üretimini çalışma programına almıştır.

Arı yetiştiriciliğinin kalkınma faaliyetlerinde hem istihdam hem de doğayı koruma bağlamında önemli olduğunu, özellikle gençlerin, yoksulların kendi işlerini kurmalarında arı yetiştiriciliğinin en az öz sermaye gerektiren bir üretim konusu olduğunu her platformda savunmaktadır.

Kalkınma Atölyesi'nin arıcılıkla ilgili program ve buna bağlı projeleri genellikle arıcılık ve arı ürünleri üretimi süreci dışında olup; araştırma, planlama, model geliştirme, tüketicinin sağlıklı arı ürünleri tüketmesini sağlama, çocukların arıları sevmelerine yardımcı olma, arı yetiştiricilerinin sorunlarını kamuoyunda duyulur hale getirmeye odaklanmaktadır. Bu proje fikirleri, "Yaşanılabilir Bir Dünya İçin: Arı Dostu Kent" üst bileşeni altında ele alınmaktadır.

adabey@adabey.com.tr

www.adabey.com.tr

**SOSYAL KALKINMAYI
DESTEKLİYORUZ!**

Yaşanabilir coğrafyalar için

Hazırlayan: **Sinem Bayraktar**

Arıların 100 milyon yıldır var olduklarına dair kanıtlar bal arılarının dinozorlardan beri yaşayan en eski canlılardan olduklarını gösteriyor. Şeker kamışı ve elma şurubunun keşfinden çok zaman önce, bal, insanların ilk ve tek tatlandırıcısıydı. Şimdilerde “geçmiş” dediğimiz uygarlık tarihinin yenilikçi medeniyetleri arıların meziyetlerinden bolca yararlanmışlar. Bilinen ilk organize ve göçebe (gezgin) arıcılar olan Eski Mısırlılar’ın bal, balmumu ve propolise kullanarak mumyaladıkları bedenler muhteşem bir şekilde muhafaza edilmiştir. Tıbbın babası olarak anılan Hipokrat (Hippocrates) 2 bin yıl önce bal arıları ve zehirlerini, hastalarını tedavi etmek için kullanmıştır. Bilim insanı Charles Darwin bal kovanını “emeğin ve balmumunun kusursuz biçimde ekonomik kullanımı olan bir mühendislik başyapıtı” olarak tanımlamıştır.

Kent Arıcılığı

Medeniyetler, ülkeler, toplumlar arıların bahsettiklerine çok eskilerden ortak olmuşlarsa da tarım ve hayvancılık çoğunlukla kırsala mahkûm edilmiş. Ne var ki giderek hem nüfus hem de alan olarak büyüyen kentler tarımsal ve hayvansal faaliyetlerin bazılarının sahiplenilmesini gerektirmiş. Balın iyileştirici, onarıcı, rahatlatıcı sihrini anlayan, öğrenen, araştıran bilim insanları arılarla işbirliği yapmayı, yaşadıkları kentlerde kovanlara yer aç-

mayı görev edinmişler. Arıların çalışma disiplini, iş bölümü, koloni yaşamı, kovan mimarisi, konumu ve hatta göçü, arı ürünlerinin içeriği, faydaları ve kullanımı keşfedildikçe, arıcılık sadece kırsalda yürütülen bir faaliyetten medeniyetlerin tüm merkezlerinde insan yaşamı ile ahenk haline yapılabilir ve yapılması gerekir bir işe dönüşmüş.

Neden Kent Arıcılığı

İngiliz Hükümeti, Çevre, Gıda ve Kırsal İlişkiler Departmanı tarafından 2010 yılında yapılan anket çalışmasına göre kent arıcılığı yapanların başlangıç nedenleri;

- kişisel kullanım için bal hasatı,
- arıların ve arıcılığın çevresel katkıları konusunda bilgi,
- arı/koloni sayılarındaki hızlı düşüş/azalma konusuna ilgi/endişe olarak saptanmış.

Özlem duyulan aslında şehirlerde çiçek, bitki ve vahşi hayatı arttırıp doğanın polinasyon ustalarına yardım ederek daha sağlıklı bir hayat ve daha “yeşil” yaşam tarzına sahip olmak. Saf, yerel üretilmiş balı yemek ise ayrı bir tutku.

Amerikalı yazar Richard Louv 2010’da yayınladığı “Last Child in Woods - Ormandaki son çocuk” kitabında Nature Deficit Disorder - Doğa Eksikliği Bozukluğu’nu şöyle tanımlıyor;

Geniş kapsamlı davranış bozuklukları çocukların dışarıda (doğada) geçirdiği zamanın azalması ile ilişkilendiriliyor. Doğuştan gelen doğa ile yakınlık bozuluyor¹.

Illinois Üniversitesi, İnsan-Çevre Araştırmaları Laboratuvarı’ndan (Human-Environment Research Laboratory) Andrea Faber Taylor ve Francs Kuo tarafından yapılan araştırma ise dikkat eksikliği ve/veya hiperaktivite tanısı konulan çocuk ve gençlerin doğa ile temasın, yeşil alanlarda bulunma/oyunmanın dikkat süresini arttırdığını gösteriyor².

Harvard Üniversitesi Böcek Bilimcisi (entomolojist) Edward O. Wilson’ın Biophilia-Kendini Koruma İlgüdü’sü Hipotezi benzer bir şekilde “yaşayan canlılara doğal/doğuştan sevgimizi” anlatıyor. Ve tüm bu nedenlerden şehir hayatının faydalarından yararlanırken doğa ile yeniden bağ kurma arzusu oluşuyor³.

1 <http://richardlouv.com/books/last-child/>

2 <http://lhl.illinois.edu/adhd.htm>

3 https://en.wikipedia.org/wiki/Biophilia_hypothesis

Sizleri, kentte doğup büyümüş, arılardan ve sihirli ballarından aldıkları ilham tutkuya dönüşünce arıcılık mesleğine kendilerini adanmış kent arıcılığı yapan iki kadın girişimcinin hikayesiyle baş başa bırakmadan önce, dünyanın “başkentleri” dediğimiz Londra, New York, Paris, Maast-

richt, Berlin, Melbourne, Vancouver, Chicago, Johannesburg, Hong Kong, Sydney, Tokyo gibi metropol şehirlerde çatılarda, balkonlarda, mahalle parklarında, arka bahçelerde ve hatta müze girişlerinde, banka teraslarında, ibadethane arazilerindeki arı kolonilerine ve onlara bakan

“kent ortamında sorumlu arıcılık yapanlar” ile tanıştırmak isteriz. Doğaya saygı, çevreyi koruma, yaşam döngüsüne katkı, gıda güvenliği, doğal beslenme, yerel kalkınma, adil ticaret için buyurunuz hobi/arka bahçe/kent arıcılığı...

* Bu yazıda ağırlıklı olarak Londra olmak üzere bazılarını sınırlı kapsamda yer verilecektir.

İNGİLTERE; Arı Planı Kampanyası (Plan Bee Campaign) ile hızlanan dönüşüm

İngiltere’nin başkenti, dünyanın finans, moda, kültür ve turizm merkezlerinden ve uluslararası ulaşım noktalarından biri, Avrupa Birliği’ndeki en büyük belediye ve 8.4 milyon nüfusu ile Paris’ten sonra en kalabalık şehir olan Londra’daki arıcıların sayısında 2008-2013 yılları arasında iki kat artış olduğu kaydedilmiş.

1874 yılında 60’tan fazla yerel dernek ve üyelerinin bulunduğu bir şemsiye kuruluş olarak kurulan İngiliz Arıcılar Derneği (British Beekeepers Association -BBKA)’nin üye sayısında da 2009-2015 yılları arası 23 binden fazla artış gözlenmiş, üyeler arasında artan oranda kentli arıcılar var. Devlet arıcılık veri tabanına (Beebase) kayıtlı (ayrıca kayıtlı olmayanlar da

var) yaklaşık 5 bin Londra’lı arıcı bulunmakta. Bunun sebeplerine gelirsek;

Co-operative Group (Kooperatif Grubu) tarafından 2008’da başlatılan Plan Bee – Arı Planı Kampanyası kapsamında Londra’da 100 kişiye ücretsiz kent arıcılığı kursları verilmiş ve kentin farklı yerlerine toplam 60 adet kovan yerleştirilmiş. Akıllı telefonlara ve tabletlere yüklenen “Pollinator” uygulaması sayesinde eğlence ile öğrenmeyi amaçlayan Co-operative Group hobi arıcılığını, “Bee Talk - Kovan Muhabbeti” ile kovanlar için arazi kiralamayı, polinasyon için uygun ortam sağlamayı, “Arı Yolları” ile yabani çiçek koridorları yaratmayı teşvik ediyor ve öğretiyor.

BBKA ve Londra Arıcılar Derneği (London Beekeepers Association -LBKA) kent arıcılığına yönelik bilgi paylaşımı toplantıları, sosyal medya kampanyaları, mentörlük ve eğitim kursları, fotoğraf sergileri düzenlerken, bir taraftan da şirketler, yerel yönetimlerle, çevreci gruplar ve araştırmacılarla işbirliği yapıyor. Ayrıca “kovan edinme” programları ile kovanı için yeterli büyüklükte yeri olmayanları gönüllü arazi/bahçe sahipleri ile bir araya getirip kovan başı 4 kavanoz bal karşılığında alan kiralamayı teşvik ediyor.

2008 yılında kurulan sosyal işletme Urban Bees (Kentli Arılar) genç, kentli arıcıların artışı ile kentlerin arı dostu olması için kentsel alanla-

rın yeşillendirilmesi, uygun bitkilerin dikimi, bahçelerin doğal bakımı ve arıların yiyecek arayışını kısıtlayan çim kesimi ve çiçek düzenlemelerinin iptali için kampanyalar düzenliyor.

Yine bir sosyal işletme olarak 2012 yazında kurulan Bee Collective (Arı Kolektifi) ise Londra'daki arıcılığın sürdürülebilirliği için çalışmalar yapıyor. Bee Collective Victoria Mahallesi'nde bir "bal evi" açarak, emek isteyen ve masraflı olan (malzeme ihtiyacı nedeniyle) bal işleme hizmetini kent arıcılarına sunuyor. Arı dostu çiçek, bitki ve ağaçların çatılarda, bahçelerde ve parklarda yetiştirilmesi için de çabalayan kolektif Başkent Arı Kampanyası'nda da yer almış.

2010'da Londra Belediyesi, Başkan Boris Johnson'ın liderliğinde Capital Bee – Başkent Arı Kampanyası'nı başlatarak okul, üniversite, park, özel sektör firması gibi toplam 50 topluluğun arıcı olarak eğitilmesini desteklemiş. Londra'nın farklı köşelerindeki kovanların konumlarının görülebildiği Kovan Haritası ve taahhüt eylemi ile desteklenen kampanya son olarak kent arıcılığına da dikkat çeken, ulusal ve Londra özelinde politikaları ve uygulamaları derleyen "London's pollinators: Creating a buzz in the capital – Londra'nın Tozlaştırmacıları: Başkente vızıldama yaratma" raporunu yayınladı.

2011'de ulusal televizyon ve radyo kurumu BBC, National Trust (Ulusal Fon) ile işbirliği yaparak yerel BBC radyo kanallarının her birinin ulusal

fon arazilerinde kovan edinmesi (evlat edinme) için "Bee Part of it – Bir Parçası Olun" Kampanyası'nı başlatmış. İngiltere'nin ünlü Smoothie (meyveli buzlu içecek) üreticisi Innocent ise "Buy one, get one Bee – 1 alana 1 arı bedava" promosyonu için özel olarak ürettiği limon-bal-zencefil içeceğinin satışından ulusal fon arazilerinde 45 kovan için bağış yapmış.

Birleşik Krallıklar hükümeti ve belediyeler tarafından ise kentlerde

Polinasyon Stratejisini desteklemek, duyurmak ve farkındalığı arttırmak için vaka analizleri, bilgi notları hazırlayarak yeni ve sosyal medya kampanyaları düzenliyor.

Aziz Paul Katedrali, Tate Modern Müzesi, Buckingham Sarayı arazisi, Doğal Tarih Müzesi (Natural History Museum), Fortnum & Mason Alışveriş Merkezi, Londra'da arı kovanlarının olduğu birkaç ünlü mekân. Bunlara en son eklenense Londra St. Erim's Otel'in arıcısı tarafından ta-

arıcılığı arttırmak için Beehaus – plastik kovanlar tasarlanmış, çatı arıcılığı (roof top beekeeping) ve halka açık parklar, bahçeler, üniversiteler, müzelerde kovan bulundurmak için mevzuat hazırlanmış, 2014'de Ulusal Polinasyon Stratejisini ve "Arıların ihtiyacı: Yemek ve Ev" eylem çağrısını yayınlamış.

Çevre Eğitim Merkezi'nde arı kolonilerine yer ayırıp arıcılık eğitimleri veren London Wildlife Trust (Londra Yaban Doğa Fonu), Ulusal

sarlanan başkentin ilk Arı Otel'i "Bee & Bee". Bu otel, 3. katında, vahşi çiçekler ve arı dostu bitkilerle çevrili terasında, 4 kovandaki 300.000 arıya ve diğer polinasyon canlılarına ev sahipliği yapmaktadır. Arıcı Camilla Goddard zaman zaman St. Erim Otel'i konuklarına burada ham balın nasıl hasat edildiğini de öğretiyor. Bunun yanı sıra konuklar 3. kat koridorundaki Arı Otel'i'nin hemen arkasında bulunan cam duvardan arıları izleyebiliyorlar.

Ve diğer şehirler; Arıcılığın tasarım, inovasyon ve girişimcilikle buluşması

2010'da New York'lu arıcılar, kentte kovan sahibi olma yasal hakkını sonunda elde ettiler. New York City Beekeeping - New York Kenti Arıcılık Grubu sayıları 1.700'ü geçen üyelerine eğitimler vererek süpervizyon sağlamanın yanında buluşmalar, kovan teftişleri, atölye ve alan çalışmaları düzenleyerek, görerek-uygulayarak öğrenmeyi kolaylaştırıyor. New York City Beekeepers Association ise eğitim, farkındalık ve tanıtım çalışmalarının yanı sıra iyi örneklerin yaygınlaştırılması, kovanların kaydı/izlenmesi/teftişi ve kovan edinme/kiralama uygulamalarında bulunuyor. InterContinental The Barclay Hotel, Waldorf-Astoria Hotel, York Anaokulu, Brooklyn Navy Yard ve Bank of America Kulesi New York'lu arı kolonilerine ev sahipliği yapan birkaç mekan.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki diğer şehirlerde de kent arıcılığının yaygınlaşma hızı gün geçtikçe artıyor. Portlan, Oregon'da açılan kent arıcılığı mağazası Bee Thinking küçük alanlar için kovanlar gibi, şehir ortamında arıcılık için ürün ve hizmetler sunuyor. Seattle'daki Urban Bee firması bisiklet ile şehirde bal dağıtıyor. Hobi arıcılığı kulüplerini bir araya getiren Back Yard Beekeepers Association-BYBA (Arka Bahçe Arıcılığı Derneği) gönüllüleri zamanlarını ve uzmanlıklarını

arıcılığı tanıtmaya ve kent arıcılarını eğitmeye adanıyorlar. Arı yetiştiriciliği, bakımı, sağlığı, teftişi dışında arı bahçesi kurma, bal yemekleri tarifleri, arı ürünleri tasarımı ve satışı konularında da destek veriyor.

Kurucuları arasında Studio Kernland (fuar tasarımı), Meier architects (mimarlık), Robin van Hontem (grafik ve ürün tasarımı), Vullings de Moor (alan tasarımı ve kullanımı) olan ve yaşam alanlarında arıcılığın mümkün olması ve teşviki için yeni yollar arayan arıcılar ile tasarımcıların işbirliğinden oluşan Bee Collective (Arı Kolektifi) yeni nesil arıcıları bir ağ içinde bir araya getirip yeni

üyelerini arıcı olmaya davet ediyor. Hollanda, Maastricht'de bulunan kolektifin kamu alanlarında arıcılığı mümkün ve güvenli kılan "Sky Hive - Gökyüzü Kovanı" tasarımı görünürlüğü sağlarken, arıları ve kovanı tehditlere (çalınma, rahatsız edilme gibi) karşı koruyor.

Avusturalya, Melbourne'deki cafe, restoran, otellerin çatılarına ve bahçelere yerleştirilen kovanlardan elde edilen balın muhteşem tadı ile arıların önemine dikkat çekmek amacıyla kurulan Rooftop Honey firması arı ürünleri satışı dışında kovan edinme ve kovana sponsor olma hizmeti de sağlıyor.

2011 Mart ayında başlatılan "Berlin summt! Berlin Buzzing - Berlin Vızıldıyor" projesi ile Berlin'deki 16 bina/mekana kovanlar yerleştirilmiş ve özellikle genç arıcı sayısının arttırılması hedeflenmiş. "Arılar için çeşitlendirilmiş yaşam alanları kurmaya var mısınız? Sizin şehriniz. Sizin arılarınız" sloganıyla mümkün oldukça çok Berlinliye ilham ve cesaret vermek diğer amaçlarından. Ekosisteme bağımlılığın farkına varılması için arıları önemsemeye ve onlara şükretmeye davet eden girişim Münih, Frankfurt ve Hamburg'da da yaygınlaşmış.

Kaynakça;

Bees in the City: the Urban Beekeepers' Handbook (Şehirdeki Arılar: Kent Arıcılarının El kitabı), Alison Benjamin, Brian McCallum, Guardian Books, 2011
<http://outdoorplace.org/beekeeping/citybees.htm>
https://en.wikipedia.org/wiki/Urban_beekeeping
<http://urbanbeekeepingguide.com/>

Hazırlayan: Cansu Aydın / Kalkınma Atölyesi Gönüllüsü

Mary Canning

Arıcı bir kadının dünyanın dört bir yanından toplanan ballarla kalkınmaya katkısının ve tutkusunu takip etmesinin öyküsü

ABD Massachusetts eyaletinin başkenti Boston'daki WGBH televizyonunda çalışan, gazetecilik ve belgesel film yapımcılığı yapan Mary Canning'in hayatı annesi ve ilk eşinin vefatı sonrası tamamen değişir. 50 yaşında yaşamını daha rahat idame ettirebilmesini sağlayacak iş fırsatları ararken, arıcılık yapan bir aile dostunun yanında çalışmaya başlar. Yaklaşık iki yıl süren bu deneyim sonrasında, öğrendiklerini uygulamak ve kendi arılarını yetiştirmek için sahip olduğu küçük arazisini kullanmaya başlar. Arıcılık mesleğini ve balı öyle sevmiştir ki, ticaretle alakası olmamasına rağmen ham ve işlenmemiş, kaynağı belirli balları

satmak için 2011 yılında Boston kentinde Harvard Üniversitesi'ne çok yakın bir yerde küçük bir dükkân açar ve adını 'Follow the Honey' (Balı Takip Et) koyar.

Mary'nin buraya kadar bahsedilen öyküsü herhangi bir meslekten ticarete atılan veya kendi ürünlerini sürdürülebilir kalkınmaya destek verecek şekilde üreten pek çok kişinin öyküsüyle hemen hemen aynıdır. Ancak Mary'nin bununla yetinmeyip balın peşinden dünyayı dolaşması

öyküsünü diğerlerinden farklı kılıyor.

Dükkânın açılış gününü 20 Ağustos yani 'Milli Bal Arısı Günü' olarak seçen Mary'nin işletmesi aslında ailesinin desteğiyle de kurulmuş. Mary'nin eşi ve kızı da dükkânın ortağı ve kızı aynı zamanda internet sitesinin tasarımcısı. Arıcılık ve bal Mary'nin sadece işi olmakla kalmamış, aynı zamanda tutkusu da olmuş. İşte bu sebepten olsa gerek, piyasada rahatlıkla bulduğumuz ve bulanık görünmemesi için işlenen, doğal

enzimleri, amino asit ve mineralleri yok edilen ballara karşı hep kaynağı belli, işlenmemiş bal üretiminin ve dünyanın bin bir yerinde üretilmiş farklı farklı balların peşinde koşuyor. Dünyanın farklı farklı yerlerinden ve hatta Amerika'nın neredeyse her bir eyaletinden dükkana getirilen balların hepsi yerel arıcılardan alınarak sürdürülebilir kalkınmaya destek veriliyor. Yabamersini balından, ender bulunan katil arı balına ve hatta kokulu bir mantar çeşidi olan trüf yağı balına kadar çeşitlerin bulunduğu Follow the Honey dükkânında Mary insanların ücretsiz bal tadabileceği ve yediği balı tanıyabileceği bir sistem yaratmış.

Amaçlarını insanlığımızın ortak öyküsünü arılar ve bal aracılığıyla anlatmak olarak ifade eden Mary, dükkânın ana misyonunu 'insan hakları' ve doğal bal üzerinden ekonomik kalkınmayı canlandıran ticari ilişkileri teşvik etmek olarak belirlemiş. Mary'nin balları öylesine ünlenmiş ki, Beyaz Saray'ın şefi bile yemeklerinde kullanacağı balları

Follow the Honey dükkânından alır olmuş. Böylesi ünlü ve başarılı bir girişimci olan Mary'nin küçük ve antika eşyalarla dolu dükkânında, bal dışında bal ve arıcılıkla ilgili başka her türlü şeyi de bulmak mümkün. Bunlara, arıcılığa yeni başlayanlar için ekipman, takı ve hatta bal şarabı yapma setleri de dâhil.

Tüm bunlarla yetinmeyen Mary, Tanzanya'da bulunan P&P Arı Çiftliği ile ortaklaşa çalışıp, Tanzanya'dan ASALI (Svahili dilinde bal anlamına gelmektedir) balını Amerika ve Avrupa pazarına getirmek için uğraşmaya başlar. Bu balın yapımının sırrı çevresel duyarlılık çerçevesinde özgür (gezen) arıların ve insan haklarının göz önünde

bulundurulmasıdır. Bu tarz bir ticari ilişkinin oluşturulmasının bir amacı da topluma dayalı kaynak yönetiminin nasıl tarafların hepsine kazanç getirebileceğini göstermek ve arıcılığın merkezileştirilmesine karşı, Tanzanya'da kenara itilmiş arıcıları desteklemektir. Mary bu konuda da tutkusunun peşinden gittiği ve toplumun arıcılıkla uğraşan farklı kesimlerini desteklemek istediği için Tanzanya'da da kendine bir tesis açar. New York'lu iki mimarın eseri olan bu tesis, Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı tarafından Tanzanya'daki ilk son moda arıcılık tesisi olarak sertifikalandırılır.

Kalkınmanın sürdürülebilirliği için yerel üreticileri destekleyen, müşterilerine sunduğu balın daha yararlı ve sağlıklı olması için detayları düşünen Mary'nin öyküsü sadece balın peşinde olmanın hikayesi değildir. Tutkusunun peşinden gitmek isteyen ancak kollarını sıvayıp işe girişemeyen, belki de biraz ilhama ihtiyacı olan herkesin öyküsüdür.

Kaynakça

- <http://www.followthehoney.com/>
- https://www.facebook.com/FollowTheHoney?ref=br_rs
- <http://foodistaonpointe.com/?p=105>
- <http://www.thecrimson.com/article/2011/9/2/honey-mary-bees-store/>
- <https://www.facebook.com/TanzaniaAsali>

Hazırlayan: Sinem Bayraktar

"TESADÜFİ ARICIDAN DERSLER"

CARLA MARINA MARCHESE

Arıcı, Yazar, Red Bee Honey Firmasının kurucusu ve Bal Tadımı Uzmanı

Carla Marina Marchese, Amerika Birleşik Devletleri Connecticut eyaletinin Bridgeport şehrinde doğup büyüdü. Çocukken dışarıda olmayı, etrafı keşfetmeyi, kendi yarattığı maceraları yaşamayı, özellikle de bir şeyler inşa etmeyi ve resim çizmeyi çok seven Marchese, yaratıcılık tutkusunun etkisiyle ailesini de ikna ederek, New York'taki Görsel Sanatlar Okulu'nda (The School of Visual Arts) okudu.

Her zaman serbest çalışmayı ve kendi işini kurmayı isteyen Marchese, okuldan mezun olduktan sonra New York'ta bir çok serbest iş yaptı. Bir süre sonra hediyeelik eşya piyasasında araştırma ve tasarım yapmak için ABD dışına yolculuklar yaptı.

Şu anda New York şehrine bir saat uzaklıkta, Connecticut kırsalında yaşıyor. Balarısı yetiştiriyor ve bir yandan 15 yıl önce kurduğu bal ve arı ürünleri şirketini (Red Bee Honey) büyütürken diğer yandan kitap yazıyor ve bal tadımı eğitimleri veriyor.

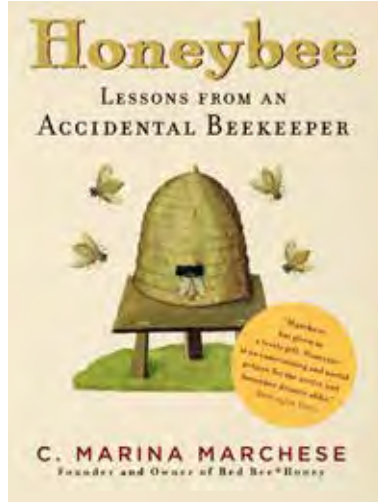
K/. 2009 yılında yayınlanan kitabınız “Balarısı: Tesadüfi Arıcıdan Dersler” (Honeybee: Lessons from an Accidental Beekeeper) elimize geçince biz de sizin hayat hikâyenizi “tesadüfen” öğrenmiş olduk. Bu kitabı niye yazdınız, arkasında yatan amaç neydi?

On beş yıl önce bir komşumun arı kovanlarına yaptığım ve kendimi şanslı saydığım ziyaret, benim bal ve arılarla ilişkimi ve nihayetinde hayatımın akışı değiştirdi. Nisan ayında, baharı müjdeleyen bir cumartesi akşam üzeri kendimi vızıldayan binlerce balarısına dokunacak mesafede bulmuştum. Arkadaşım Howland

Balarısı: Tesadüfi Arıcıdan Dersler, benim kişisel hikâyemdir. Arıcılığı keşfetme yolculuğumu ve bu hobinin nasıl tam zamanlı bir işe dönüştüğünü anlatımdır. Bu kitabı arılardan öğrendiğim tüm dersleri paylaşmak ve okuyucuya arıların büyüleyici dünyasını tanıtmak için yazdım. //

arı kovanının girişini tutsüledikten sonra içine bakmak için kapağı açtı. Tahta çerçeveyi sakince kaldırırken ellerinin üzerinde düzinelerce arı gezindi. Bu ham balı tatmak için parlayan peteğe parmağımı sokmamı söylediğinde, kalbim bir arının kanatlarından daha hızlı atıyordu. Heyecan ve korkuyla bir tutam bal almayı becererek, yapış yapış olmuş parmağımı arı maskesinin altından geçirip dilime sürdüm. Henüz arıların vücuduyla temastan sıcak olan bu baldan en tatlı, en narin, bileşik

ve katmanlı tatları aldım. Daha önce tattığım hiçbir şeye benzemiyordu ve o an bu ulu balı üretmek için kendi arılarımı edinmem gerektiğini düşündüm.

Arılar ve bal hakkında daha çok bilgi edindikçe, balın da soylu bir yiyecek olarak görülmesi ve ona tıpkı şaraba ve zeytinyağına gösterilen saygıyla yaklaşılması gerektiğine ikna oldum. Red Bee Honey markası benim ilk bal hasatım. Bala sofistike bir yön katmak için kendi tasarım yaklaşımım ile resmi olarak iş hayatına başladım. Tutkular insanı hayat boyu sürececek bir yolculuğu çıkarabilir; ben de yaratıcılığımı arıları bir araya getirerek tutkumu işime dönüştürdüm.

K/. Komşunuzun kovanlığındaki ve sonrasında Çin’de arı kovanı gibi tasarlanmış küçük bir dükânda etkileyici tecrübenizden sonra hayatınızda yeni bir yol açılmış olmalı. O dönemde New York’taki küçük bir hediyelik eşya firmasının yaratıcı direktörü olarak çalıştığınızı biliyoruz. Profesyonel birikiminiz size arıcılık ve bal tadımı maceranızda nasıl katkı sağladı?

Red Bee Honey’nin paketleme ve etiket tasarımında bana avantaj sağlayan tasarım becerilerimden ve önceki işlerimde üzerinde çalıştığım ürünlerle edindiğim tecrübelerden ötürü kendimi şanslı hissediyorum. Zaman içerisinde çok iyi bir pazarlama anlayışı ve iş algısı edindim. Yaptığım işi sevgi ve gururla yapıyorum. Eğer hayallerinizi takip eder ve dürüstlükten ödün vermezseniz zaman içerisinde çok çalışarak başarı elde edersiniz. İnsanlar kaliteye sadık kalmak isteyeceklerdir.

K/. Hayatınızı bu şekilde cesurca değiştirmek veya yeni ürünler yaratmak muhakkak etkilenebilir ve ilhamla mümkün olabilir. Siz nelerden etkilendiniz?

Tüm Red Bee ürünlerimin esin kaynağı İtalyan kökenimde yatmaktadır. Hünerli iş ve tasarım sevgim, kültürümün de özüdür ve yaptığım her şeye etki etmektedir. Detayları görmekte iyiyimdir ve bu da görsel olarak çekici ve zarif ürünler yaratma felsefem için çok önemlidir. Bal şehri Montalcino'ya bir ziyaretim sırasında içimde "tek kaynaklı" ballara dair büyük merak uyanmıştı ve İtalyan terroir (tadı etkileyen çevresel etmenler) felsefesinden ve balın, balarılarının topladığı nektarın cinsine göre değişen geniş tat profilinden çok etkileneceğimi düşünmüştüm.

K/. Arıcılık hayatınızı nasıl değiştirdi?

Başlangıçta doğa ve yemek anlayışımı ve sonuçta hayatımın akışını tamamen değiştirecek bir girişimci-

K/. Eğer hayallerinizi takip eder ve dürüstlükten ödün vermezseniz zaman içerisinde çok çalışarak başarı elde edersiniz. İnsanlar kaliteye sadık kalmak isteyeceklerdir. //

lik yolculuğuna atıldığının farkında değildim. Arıcılık bana doğaya ve balarılara karşı çok büyük bir saygı kazandırdı ve arıların yediklerimizin tozlaşmasındaki (polinasyon) olmazsa olmaz rolüne gözlerimi açmamı sağladı. Sağlıklı ve taze yiyecekler konusunda ilgilidim ve balarılar bana kendi bedenime ve doğaya nasıl daha iyi davranabileceğimi öğretiler.

Benim için işin en keyifli tarafı, Amerikan Bal Tadımı Derneği (The American Honey Tasting Society-AHTS) aracılığıyla düzenlediğim kurslar sayesinde insanların balla ilgili düşüncelerini ve onu kullanma biçimlerini değiştirmek. Ayrıca insanın hayal ettiği hayatı yaşamak için risk almasında roman-

K/. Arıcılık bana doğaya ve balarılara karşı çok büyük bir saygı kazandırdı ve arıların yediklerimizi tozlaşmasındaki (polinasyon) olmazsa olmaz rolüne gözlerimi açmamı sağladı. //

tik ve mistik bir taraf var; ben bir risk aldım, hayatım değişti ve asla geri dönmedim. Red Bee Honey bir hobinin tutkuya dönüşmesinin eseridir.

K/. Günümüzde ticari arıcılığın karşılaştığı en büyük zorluk veya sorun ve bunlara yönelik olası çözümler nelerdir?

Geçtiğimiz yıllarda yaşanan ve pek çok balarısı topluluğunun tamamen ortadan kaybolmasına yol açan Ani Koloni Çöküş Sendromu (Colony Collapse Disorder) tüm dünyanın gözlerini açarak balarılarının polinasyon sayesinde gıda arzımızda oynadıkları yaşamsal rolü anlamalarını sağladı. Balarılarının tozlaştırdığı zirai ürünler sofralarımızdaki yiyeceklerin üçte birini oluşturmaktadır.

Bilimsel adı Varroa Destructor olan Varroa paraziti ABD'ye 30 yıl önce sıçramış ve buradaki neredeyse tüm yabani balarılarını öldürmüştür. Başka bir deyişle doğada çok az yabani balarısı kolonisi kalmıştır. Varroa paraziti kendisini balarısının vücuduna yapıştırarak kanını emer ve sonunda yapıştığı arıyı ve onun ait olduğu koloniyi öldürür. Varroa parazitinin yanı sıra, yaşam alanı

Kadınlar için arıcılık doğayla buluşmak ve hayatın her alanında bir çok önemli beceriyi edinmek için mükemmel bir etkinliktir. //

kaybının, böcek ilaçlarının, genetiği değiştirilmiş bitkilerin ve balarılarını etkileyen pek çok diğer çevre ve sağlık sorununun Ani Koloni Çöküş Sendromu'na yol açtığı düşünülmektedir.

K/. Yolculuğunuz arıcılık ve bal üretimiyle başlamış ama üzerine bal tadımı ve arı ürünleri üretimi, satışı ve pazarlamasını eklemiştir. Kısacası siz, arıcılığın sadece bal üretimi olmadığını gösteren bir girişimcisiniz. Bunu neden ve nasıl başardınız?

Bal çiçek nektarından yapılır ve dünya çapında arıların nektar almak için uğradıkları binlerce farklı bal bitkisi bulunmaktadır. Her balın kendine has bir tat profili vardır ve bu da arının topladığı nektarın cinsine bağlıdır. Saf bal çok nadiren saydamdır ve aynı rengi veya tadı taşımaz. Balın biraz buğulu olması gerekir, bu da polenin baldan filtrelendiğini ve balın saflığını koruduğunu gösterir. Balın rengi, kokusu ve tadı çiçek kaynağıyla belirlenir ve mevsimden

mevsime farklılık gösterir. En önemlisi, iyi bal içinde tat katmanları barındırır. Şeker gibi tatlandırıcılar yalnızca tatlıyken balın çiçeksi, çimensi, meyvemsi veya odunsu tat notaları bulunur.

“Balarısı: Tesadüfi Arıcıdan Dersler” kitabımda “bal sommelieri” (“uzman bal garsonu”) terimini kullanmıştım. Böylesine bir kişi farklı çeşit balların algısal nitelikleri hakkında bilgi sahibi olan, tat profili hakkında bilgi verebilecek ve hangi balın hangi diğer yiyeceklerle birlikte iyi gideceğini söyleyebilecek birisidir. Ben sıklıkla şeflere danışırım, onlara mevsimsel ballar tanıtır ve her biri için tadım notları yazarak uygun diğer yiyecekleri içeren menüler hazırlarım. 2015 yılında İtalyan Balın Algısal Analizi Uzmanları Ulusal Kayıt Defteri'ne (Albo Nazionale Esperti di Analisi Sensoriale del Miele) kabul edilen ilk Amerikan vatandaşı oldum, bu da benim Amerikan Bal Tadımı Derneği'ni kurmama yol açtı. AHTS aracılığıyla bilgimi paylaşıyorum ve başka insanlara balı ve onun

çeşitli tatlarını daha iyi anlamayı öğretiyorum.

K/. Peki, siz balı nasıl yemeyi severseniz?

Taze kesilmiş bir petekten büyükçe bir parçanın yanında Robiola due Latti peyniri, kabuklu İtalyan köy ekmeği ve bir bardak köpüklü Prosecco'yla.

K/. Gençler ve kadınlar neden arıcılığa yönelmelidir? Kişisel ve toplum için fayda ve katkısı nedir?

Balarısı yetiştiriciliği herkes için çok zevkli bir hobidir ve özellikle de çocukların erken yaşlarda doğa, çevre ve masamıza gelen yiyecekler hakkında bilgi edinmeleri için iyi bir yöntemdir. Yeniden üretim, aile ve toplumun devamında önemli rolü olan kadınlar içinse arıcılık doğayla buluşmak ve hayatın her alanında değerli pek çok önemli beceriyi edinmek için mükemmel bir etkinliktir.

A young child with dark hair, wearing a bright yellow long-sleeved shirt and dark pants, is looking out from a white-framed window. The window is set into a wall made of rough, grey stone. The child's hands are near their face. A black wire runs horizontally across the foreground, partially obscuring the view. The background shows more of the stone wall and a glimpse of the sky.

büro **hümanist**

www.humanistburo.org • 0(212) 244 68 41

**SOSYAL KALKINMAYI
DESTEKLİYORUZ!**

Meksika'da organik bal üretimi...

Mart 2012'de 2. Dünya Organik Arıcılık Sempozyumu kapsamında Meksika'nın San Cristobal de Las Casas yöresinde gerçekleştirilen toplantıdan sonra katıldığımız çalışma ziyaretinde yörenin kırsal alanında kahve yetiştiricilerinin organik bal üretim çalışmalarını yerinde incelemiştik. Özellikle kırsalda küçük üretici konumunda olan Meksikalı köylülerin kooperatif çatısı altında örgütlenerek hijyenik ortamda, organik bal üretimi standartlarında ve ihraç edilecek nitelikte üretim yaptıklarını gördük. Köylüler arıcılık yaparken aynı zamanda kahve bitkisinin tozlaşmasına da katkı sağlayarak kaliteli ve daha verimli kahve üretimi de gerçekleştiriyorlardı.

Van'dan Hakkari'ye yolculuk esnasında...

Ne zaman Anadolu'da bir ilden diğeriyle giderken yolda arıcı görsem mutlaka orada durur, arıcılarla sohbet ederim. 2013 yılının Haziran ayında Van'dan Hakkari'ye giderken yine bir arıcı gördüm ve hemen durdum. İsmail, Ordu-Fatsa'lı. 35 yıldır arıcılık yapıyor. Hakkari ve civarının her tarafını biliyor. Yörenin zengin bitki çeşitliliğini değerlendirmek için en zor günlerde bile buralara gelmiş ve geçimini sağlamak için aylarca burada kalmış. Arıcılar paylaşımcı, sohbeti bol insanlardır. Hemen bir tabak bal koyar önünüze ve bir de çay. Ordu'dan Hakkari'ye aylarca sürecektir faaliyet kapsamında emeklerinden adeta bal damlıyor. Onlar da sohbet edecek, emeklerinin değerini anlayacak kişileri bekliyorlar. Size her zaman verecekleri en kaliteli balları hazırda bekliyor.

YÜCEL ÇAĞLAR

Gönül ve emek, ikisinin yine gönüllü olarak bir araya getirilmesi, günümüzde giderek zorlaşıyor. Bu süreç, insanın kendi benliğine yabancılaşmasını da kolaylaştırıyor. Süregelen yalnızca bireysel bir yabancılaşma olsa, yol açabileceği bireysel, giderek de toplumsal hoşnutsuzluklar, çatışmalara yol açmadan daha kolay en aza indirilebilir belki. Ama ne yazık ki, değildir; herkesi önünde sonunda her şeye karşıtlaştıran bir sürece dönüşüyor söz konusu yabancılaşma. İşin değil ama belirli bir amaç doğrultusunda çalışmanın olabildiğince gönüllüleştirilmesi çabasının, bu süreci durdurmasa bile yavaşlatacağını düşünüyor Yücel Çağlar. Yetmiş yıla yaklaşan yaşının önemli bir kısmında bunu gerçekleştirme şansını buldukça mutlu olduğuna inanıyor. **Yanlış mı düşünüyor acaba?**

Gönüllü Emeğin Emekçisi

KA. Çocukluğu İstanbul ile Adapazarı ve Ankara arasında geçen yarı zamanlı “şehirli” yarı zamanlı “köylü” Yücel olarak eksikliğini duyumsadığınız ya da kendinize ders çıkarttığınız neler var?

Yaşama ortamlarımdaki bu değişkenliğin yaşantımın uzunca bir dönemini kimlik kargaşası içinde geçirmeme yol açtığını düşünüyorum. Özellikle gençlik dönemimde bunun çeşitli sıkıntılarını çektim; kim bilir, belki da hâlâ çekiyorum.

Gençlik dönemimde yaşadığım özgüven yetersizliği, toplumsallaşma güçlüğü, hoşgörü eksikliği gibi çeşitli olumsuzlukların bu “yarı göçmenlikten” kaynaklandığını düşünüyorum sözelimi. Öte yandan, çok çocuklu aile yapısından kaynaklandığını sandığım yalnızlığın ya da tek başınalığın uzunca bir döneminin, deyim yerindeyse “serseri mayın” gibi geçtiğini düşünüyorum. “Arabesk” şarkı söylemiyle; “batsın bu dünya” dedim mi, anımsamıyorum ama zaman zaman gerçekliklerden kaçıp düşsel bir evrene sığındığımı çok iyi biliyorum. Size garip gelecek belki; bunun beni var-sıllaştırdığına, bu yaşımda bile direncimi artırdığına inanıyorum. Kısacası; Virginia Woolf’un deyimiyle, en azından gerektiğinde sığınacağım bir “arka odam” vardı.

KA. Yükseköğrenim, yani üniversite öğretimi ülkemizde gönüllü bir tercihten, seçimden çok yarış ve zorunlu bir kabul ediş. Siz ise “kırk yıl düşünsem, aklıma gelir miydi?” dediğiniz İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi’nde okuyarak orman mühendisi oldunuz. Eğitiminizi sizi tatmin eden ya da mutsuz eden yanları nelerdi? Şimdiki durumla bir değerlendirme yaparsanız, ne söylersiniz?

Öğrencilik dönemimde Orman Fakültesi’ndeki öğretim sürecini değerlendirebilecek ne bir yeteneğim vardı, ne de böyle bir istek duyuyordum. Henüz başındayken karar vermiştim; orman mühendisliği yapmayacaktım. Dolayısıyla öğrencilik

ORMAN MÜHENDİSLİĞİ
ÖĞRETİMİNİN BİR KURUM
OLARAK YAŞAMA BAKIŞ
AÇIMIMIN BİÇİMLENMESİNE
BİR ETKİSİNİN OLDUĞUNU
DÜŞÜNÜYORUM.
AMA, ŞİMDİLERDEKİYLE
KARŞILAŞTIRIYORUM DA,
BANA GERÇEKTEN DE GÜÇLÜ
BİR ORMANCILIK ALT YAPISI
KAZANDIRDI.

dönemimdeki öğretim düzeninin
eleştirel değerlendirmesini yıllar
sonra yapmak, benim için gerçekten
de çok zor; hem Fakülteme hem de
o yılların öğretim üyelerine haksızlık
yapabilirim.

Doğrusu, bunu da hiç istemem.
Ancak, belki çok genel bir karşı-
laştırma yapabilirim. Sözgelimi;
orman fakülteleri o dönemde çok

daha “ormancı” idi. Bu, hem yararlı
hem de eksikli bir durumdu bence.
Yararlı bir durumdu çünkü; orman
ekosistemlerini anlama, bu temelde
yönetebilme becerilerini edinmemiz
daha çok önemseniyordu.

Şimdilerde ise orman fakültele-
rindeki hem bilgi alanları gereksiz
biçimde çeşitlendirildi hem de
sayılarının artmasına koşut olarak

yetersizlikleri arttı. Üstelik, fakülte sayılarındaki artışlar, ormancılığıma yeni boyutlar da kazandıramadı ama ormancılığımızın gündemine yeni sorunlar getirdi.

Aramızda kalsın; günümüzde orman fakülteleri Türkiye ormancılığından giderek uzaklaştı gibi geliyor bana. Kestirebiliyor musunuz; çoğunluğu orman ekosistemlerini gerektigince anlayamayan orman mühendislerinin nelere yol açabileceğini...

Öte yandan; eksikli bir durumdu, çünkü, ormancılık, özellikle ülkemizde çoğu kişinin aklına gelemecek denli çok boyutlu bir etkinlik alanı. Düşünebiliyor musunuz; köy kalkındırması gibi çok özel donanımlar gerektiren ama öğrenimleri sırasında bu donanımlarla donatılmayan orman mühendislerine 15-20 milyon köylünün kalkındırılması ya da biyolojik çeşitlilik konusunda en küçük bir bilgilendirilmesi olmayanlara, korunan alanların yönetimiyle ilgili çalışmalar yaptırıyorsunuz; olabilecek iş mi? Bence, değil!

K.A. Hayata bakış açınıza, seçimlerinize ve yaptığınız çalışmalarda üniversite yaşamınızın etkisi oldu mu?

Hem oldu hem de olmadı. Orman mühendisliği öğretiminin bir kurum olarak, yaşama bakış açımın biçimlenmesine bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum. Ama, şimdilerdekiyle karşılaştırıyorum da, bana gerçekten de güçlü bir ormancılık alt yapısı kazandırdı. Kazandırdı ama bunun bilincine varamadan çalışmaya başladım ve bu, uzunca bir süredir de böyle sürdü.

Öte yandan; 1960'lı yılların ikinci yarısında gündeme gelen, giderek de

UMUTSUZ MUYUM; KESİNLİKLE HAYIR! MÜHENDİS OLMAMIN BİR KAZANIMI DA BURADA ÇIKIYOR İŞTE. OLABİLECEKLERİ KESTİREBİLİYOR, ONA GÖRE TAVIR GELİŞTİRİYOR; YIKILAMAYACAK YAPILARIN GELİŞTİRİLMESİNE KARINCA KARARINCA KATKIDA BULUNMAYA ÇALIŞIYORUM.

amaç, yön ve biçim değiştiren öğrenci olayları, bana, deyim yerindeyse “dünyanın kaç bucak olduğunu” öğretti. Yeni bir dünyanın kurulması gerekiyordu ve bu süreçte dönemin gençliği olarak bize de büyük görevler düşüyordu.

K.A. Kuşkusuz yaşadığınız dönemin özellikleri, yaşanan olaylar, imkânlar ve zorluklar kişisel olarak sizin de hayatınızı etkilemiş ve belki de yönlendirmiştir.

Bakın ben şimdilerde yaşı yetmişe dayanmış bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı, öğrenmek gibi olmasın (!) bir orman mühendisiyim. Bu nedenle de kendimi çok şanslı olarak duyumsuyorum. Yaşamım boyunca öğrendiklerim, kazandığımı sandığım beceriler olmasaydı, şimdilerde yaşadıklarımıza katlanamazdım; içtenlikle söylüyorum; katlanamazdım!

Ülkemizde yaşananları, ne yazık ki, bundan sonra da yaşadığımız günleri bile aratabilecek olası gelişmeleri düşündükçe artan kaygılarımla ancak böyle baş edebiliyorum ya da baş ettiğimi sanıyorum. Bu noktada yine açık yüreklilikle belirtmek istiyorum: Umutsuz muyum; kesinlikle hayır! Mühendis olmamın bir kazanımı da burada çıkıyor işte. Olabilecekleri kestirebiliyor, ona göre tavır geliştiriyor; yıkılamayacak yapıların geliştirilmesine karınca karınca katkıda bulunmaya çalışıyorum.

K.A. Kalkınmaya Katkı Verenler Programı'nın üçüncü yayını olan “Gönüllü Emeğin Emekçisi” kitabında Edremit, Kaz Dağlarında başlayan Siirt, Ankara, Erzurum, Sarıkamış ve sonra tekrar Ankara'da devam eden profesyonel ha-

yatınızdan detaylıca bahsediyorsunuz. Alanda olmanın, alandan öğrenmenin faydası ve zorlukları nelerdir?

Bir kez; sonraki konumunuz, amaçlarınız, çabalarınız ne olursa olsun; ayağınızı yere daha iyi basma becerisi kazanabiliyorsunuz. Alandaki etkinlikleriniz sırasında öğrenebildiğiniz bilgiler, kazandığınız beceriler daha kalıcı oluyor sözgelimi. Henüz bilgiye dönüşmemiş, kim bilir belki de hiç dönüşmeyecek ya da dönüştürülemeyecek gözlemler yapabiliyorsunuz. Ancak, “şansınız” yoksa ya da gerektiğinde “akıllıca” davranmıyorsanız yüksek maliyetler de ödeyebiliyorsunuz kuşkusuz. İşte bu noktada, deyim yerindeyse “masa başında” öğrendikleriniz, başka bir söyleyişle kitaplardan edindiğiniz bilgiler imdadınıza yetişiyor; “akıllıca” davranabilmenize akıl almaz destekler sağlıyor. Şöyle de bir benzetme yapabilirim sanırım: Çeşmeden -artık çeşme kaldı mı, bilmiyorum doğrusu- su almaya gidiyorsunuz; çeşme akıyor: Alanda yaşananlar! Ancak, çeşmeden su alabilmeniz için bir kap almanız gerekiyor: “Masa başında” edindiğiniz bilgiler, bu kap işlevini görüyor bir bakıma! Benzetme olmadı mı sizce; bence “bal gibi” oldu; bakın, genç arkadaşlarımız nasıl da anladı!

K/. Peki karşılaştığınız zorlukları aşma yöntemleriniz nelerdi?

“Gönüllü Emeğin Emekçisi”nde söz ettim mi, anımsamıyorum: Samuel Beckett’in sıkça alıntılıdığım, dahası, Milli Prodüktivite Merkezi (MPM)’de çalıştığım yıllar odama da astığım çok ünlü bir sözü vardır; biliyorsunuz sanırım: *“Hep denedin hep yenildin. Olsun. Gene dene, gene yenil. Daha iyi yenil.”* Çoğu durumda baş tacı ettiğim bir ilke de budur: Yenilgi tutkunu değilim kuşkusuz ama yenilginin çok iyi bir öğretici olduğunu düşünenlerdenim. Kendimce önemli ikinci bir varsayımım ise; evren, dünya, bölge, ülke, il, ilçe, sokak, işyeri, ev, çalışma odamız gibi bizlerin çoğu kez sandığından çok

daha büyüktür; dolayısıyla, yaşam ise bizim yaşadıklarımızdan çok daha karmaşıktır.

Kısacası; evet, en büyük Galatasaray’dır (!) ama başka büyükler de vardır. Dev aynalarını bilirsiniz; hani şu nesnelerin boyutlarını olduğundan çok daha büyük gösteren aynalar; öyle bir aynam olsun hiç istemedim. Bana armağan edilenlerin ayırtına vardığımda ise, bu tür aynaları hep kırmaya çalıştım; inanır mısınız, çoğunu da kırdım. Yine aramızda kalsın; her zaman gerektiğinden fazla büyük olduğunu düşündüğüm, bu yüzden neredeyse karalar bağladığım burnumu küçültemedim bir(!) .

K/. Orman işçileri, orman köyleri, kırsal çevre ve buna bağlı birçok konuda yazdınız, çizdiniz, araştırdınız, yayınladınız, anlattınız, eğittiniz, yürüyüşler düzenlediniz, yürüdünüz, verdiğiniz bireysel, örgütsel, toplumsal “mücadeleniz” hiç bitmedi.

Öncelikle şunu belirtiyim: Yapmayı düşündüklerimin -“istediklerimin” değil- çoğunu yapabildim; yapabildim ama amaçladıklarımın çok azını gerçekleştirebildim. Sanırım amaçlarımı belirlerken gerektiğinde gerçekçi olmadım. Olamadım ama gönlümce olmasa da gerçekleştirebildiğim amaçlarımdan gurur

KALKINMAYA KATKI VERENLER GENÇLERLE BULUŞUYOR
GENÇLER SOSYAL KALKINMAYA KATILIYOR
falkinmaya katkı verenler
@kalkinmayakatkı
in kalkinmaya katkı verenler
kalkinma atölyesi

Kalkınma Atölyesi kendi öz kaynakları ve gönüllülerin emek ve finansal desteğiyle KALKINMAYA KATKI VERENLER GENÇLERLE BULUŞUYOR, GENÇLER SOSYAL KALKINMAYA KATILIYOR programını başlatmıştır. Bu program kapsa-

mında hazırlanan yayınlardan ilki “Papua’dan Datça’ya Sosyal Kalkınma Çalışmaları: Carel Zwollo, ikincisi “Rüzgara Karşı Yarım Yüzyıl Sosyal Kalkınma: Ayşe Kudat”tır. “Gönüllü Emeğin Emekçisi: Yücel Çağlar” ise programın üçüncü yayınıdır.

ÖZELLİKLE BEN YAŞTAKI
“YETİŞKİNLERİN” ÇOĞU
GENÇLERİ CİDDİYE ALMIYOR.
PEKİ AMA ONLAR ALIYOR
MU? BENCE ALMIYORLAR.
SANIYORUM “YETİŞKİNLER”
OLARAK ÖYLE BİR BİÇEMLE
KONUŞUYORUZ Kİ, HER ŞEY
“BİZİZ” HER ŞEYİ “BİZ”
YAPTIK. BİR KEZ, BİLSİNLER Kİ
“BİZ” HER ŞEY DEĞİLİZ; HER
ŞEYİ DE “BİZLER” YAPMADIK.
ÖNCELİKLE BU GERÇEĞİ
DÜŞÜNSEL EVRENLERİNDE
İÇSELLEŞTİRMELERİ
GEREKİYOR.

Bilebildiğim kadarıyla bunca yıl
utanacağım hiçbir yaşantım olmadı
yahu; ne ayakkabı kutularım, ne
pahalı saatlerim ne de gemiciklerim,
saraylarım oldu. Söyler misiniz;
bundan âlâ “keyif” olabilir mi sizce?
Torunum oldu ama yalnızca Kaan da
değil; siz söyleyin on, ben söyleye-
yim yirmi; Kaan’ın yanı sıra Hazal,
Yağmur, Defne, Hür, Ali, Gökmen,
Öykü... Berk, Batu ve daha niceleri...;
Buncasının “Çakma Dedesi” olmak-
tan gerçekten de büyük bir “keyif”
alıyorum; kitaplarım okunmasa da,
konuşmalarım dinlenmese de bunlar
bana yetiyor; vallahi de billahi de
yetiyor !. Az kalsın unuttuyordum;

na katılım ve gençler konusun-
da kısaca birkaç şey söylemek
gerekseydi...

Özellikle ben yaştaki “yetişkinlerin”
(!) çoğu onları gerektiğince ciddi-
ye almıyor. Pekî ama onlar alıyor
mu? Bence almıyorlar. Sanıyorum
“yetişkinler” olarak öyle bir biçemle
konuşuyoruz ki, her şey “biziz”; her
şeyi “biz” yaptık. Bir kez, bilsinler
ki, “biz” her şey değiliz; her şeyi de
“bizler” yapmadık. Öncelikle bu
gerçeği düşünsel evrenlerinde içsel-
leştirmeleri gerekiyor. Bir de Che’nin
ünlü sözünü:

*“Belki hiçbir şey yolunda gitmedi
ama hiçbir şey de beni yolumdan
etmedi! En kolaydır yitirmek; sorun
kazanmak için uğraşmakta. Savaş-
madan tutsak olacağına, savaşarak
ölmeli insan gerçekte. Gerçekçi ol,
olanaksızı iste...”*

**Bilmem düşüncelerimi kısaca an-
latabildim mi?** Yanıtlamaktan her
zaman kaçındığım daha açık deyişle
hiç hoşlanmadığım bir soruyu siz de
sordunuz; hoş göreceklelerini umarak
“tavsiye ediyorum” işte: Eyyyyy
“gençler”;

Yalnızca “herkesi” değil, her şeyi
sevmeye çaba gösterin; sevmenin de
emek istediğini bilin; benim oldu-
ğum denli çirkinseniz bile kendinizi
sevin. Kendinize güvenin ama ken-
dinizi çok da abartmayın; hayaller
kurmadan korkmayın, çekinmeyin;
“akıl yolunun bir olmadığını”
anlayın.

Birlikte olmanın, birlikte yapmanın
bir yolunu bulun; bundan hoşnutluk
duyun; gönüllemeyi benden da çok
daha iyi yapın ve kendinizi tüketmek
için can atmayın; onun için başkala-
rı zaten çok daha iyisini yapıyor.

duyuyorum; gerçekleştiremediğim
amaçlarım ise yolumu çok daha iyi
aydınlatıyor çünkü; sizce yalnızca bu
bile yetmez mi ?

KA. “Keşke”lerinizi, vargılarınızı,
çıkardığınız dersleri tüm samimi-
yetinizle paylaşıyorsunuz. Pekî
gurur duyduğunuz, mutlu olduğun-
uz, keyif aldığınız neler var?

bir de isteyip de rahatsızlık verdikle-
rimin, kızdırdıklarımın olabildiğince
artıyor olmasından gurur duyduğum-
mu da söylemeliyim..

KA. Gençlere tavsiye anlamına
gelebilecek düşünce ve öneriler-
den uzak durduğunuzu biliyoruz
ama biz yine de sormak istedik.
Toplumsal kalkınma çalışmaları-

Hazırlayan: **Can Gül** / Senaryo Yazarı

Yönetmen
Markus Imhoof
Yapım Yılı
2012
Süre
95 dk.
Tür
Belgesel

gidin ve rahat edin.” Bu söz, dünyanın herkese yetecek ve rahat etmesini sağlayacak kapasitede kaynaklara sahip olduğunu ve yeniden üretmeye imkan verdiğini anlatır. Ancak bu rahatlık

ve sürdürülebilirlik, dünyanın dengesi bozulmadığı sürece geçerlidir. Imhoof, her konuda olduğu gibi “arı ve arıcılık” konusunda da, dışardan ve insan eliyle yapılan müdahalelerin sonu nasıl hazırladığını gözler önüne serer ve bunu da; dünyanın hem yüzölçümü; hem de nicel açıdan en kalabalık 3 kıtasında yaptığı çekimlerle doğrular. Geleneksel ve modern arıcılık yöntemleri ile arılarla ilgili yapılan bilimsel çalışmaları anlatır.

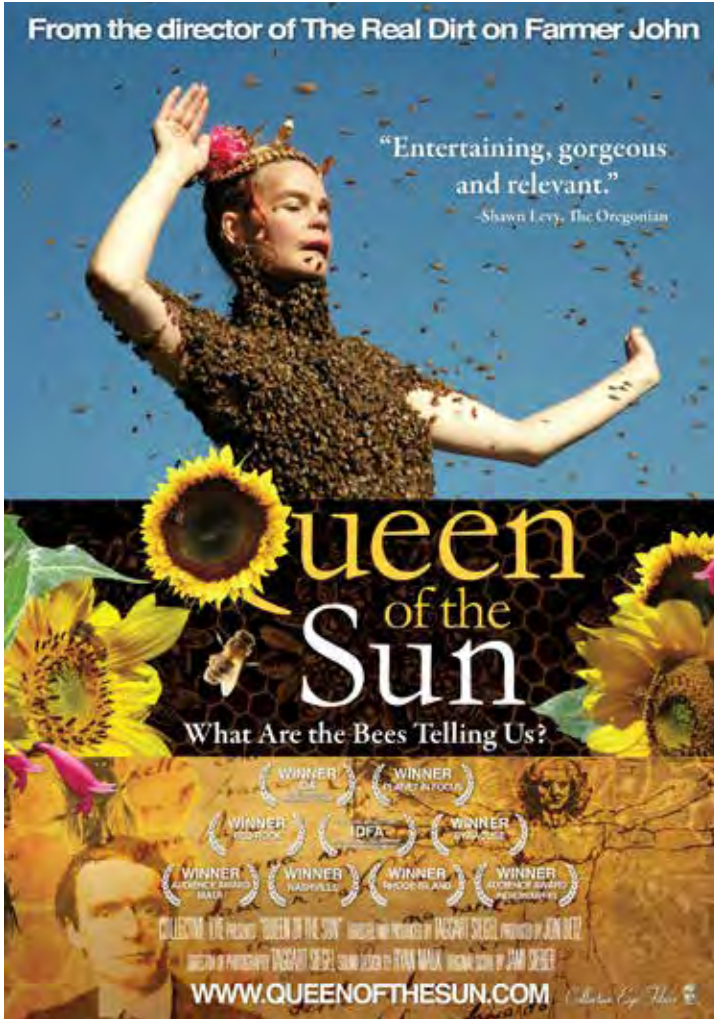
Arıların ölmesi insanlığın dünya-ya olan egemenliğinin de ölmesi anlamına gelmektedir.

Gıda üretimini elinde bulunduran kapitalist şirketler, daha fazla kar mantığıyla hem arıların; hem de dünyanın sonunu hazırlıyor. Unutmamak gerekir ki; yediklerimizin 1/3’ü arılar olmadan üretilemez. Çünkü tüm renkli ve iyi kokulu bitkiler, arılar tarafından döllenir (tozlanır). Bu hırs ve yanlış yaklaşımlar, yapılan laboratuvar çalışmaları, Avrupa ve Afrika arılarının çapraz üremesiyle meydana gelen “katil arı” türünü ortaya çıkarmış; zararsız arıları, zararlı ve ölümcül arılara çevirmiştir. Brezilya’da bir laboratuardan kaçan bu yeni tür, kıtaya yayılarak birçok insanı öldürmüştür.

Bu film; arıların uzun zamandan beri sayılarının azaldığı gerçekliğini ve yok oluşa giden sürecin gizemli sebeplerini ortaya koymaktadır. Film aynı zamanda, yapılması gerekenleri ve arıların aramıza geri dönüşünün yolunu göstermektedir.

► 2012 yılı yapımı, “More Than Honey” isimli belgesel film; Albert Einstein’ın, “Arılar ölürse, insanların 4 yıl ömrü kalır.” kehanetinin gerçekleşmemesi için bir çözüm önerisi olarak da görülmesi gereken, önemli bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz. Arı ve arıcılık konularında hiçbir bilgisi olmayan birini bile, fikir sahibi yapabilecek kadar didaktik ve etkilidir. Sinema tekniği, anlatım dili ve görselliği de oldukça başarılıdır.

Yönetmen Markus Imhoof, İncil’de geçen bir sözün, insanlar tarafından tamamen yanlış anlaşıldığını, filmiyle ispatlar. Bahsi geçen söz şudur: “İnsanlar! Dünya’ya

► 2006 yılında yaşanan ve geleneksel bal üreticilerinin nedenini anlayamadıkları “colony collapse disorder” (koloni kayboluşu) olayı, resmi rakamlara göre %30, gayri resmi rakamlara göre de %90 oranında koloninin (arının) kaybolmasına neden olmuştur. Bal üreticileri, bu olaydan sonra, arılarına karşı spiritüel bir bakış açısı geliştirerek kimyasal ilaç kullanımından uzaklaşmışlardır. Ama yine de hiçbir şey eskisi gibi olmamıştır.

Yönetmen Taggart Siegel de, bir röportajda farkettiği “colony collapse disorder” olayından ve Einstein’ın bir makalesinden sonra, arıların insanlık ve dünya için önemini

Yönetmen
Taggart Siegel
Yapım Yılı
2010
Süre
83 dk.
Tür
Belgesel

farketmiş ve bu filmi yapmaya karar vermiştir. Siegel, dünyanın büyük bir bölümünü gezerek, arıların yok oluş sebeplerini öğrenmek ve bu yok oluşun önüne geçmek için çalışmaya başlamıştır.

Taggart Siegel bizleri, arıların yok oluşuyla ilgili sıradışı bir yolculuğa çıkartırken; arıların peteklerindeki yaşamlarıyla ilgili, dramatik bir hikaye ile sarsıyor. Bunu arıcılık yapanların (bal üretenlerin), bilimadamlarının ve filozofların bakış açısıyla, başarılı bir biçimde yapıyor. Arıların yok oluş problemlerini ortaya koyarak; sorunların önünü alabilecek kültürel yaklaşım alternatifleri ve doğayla uyum arayışına giriyor.

Ayrıca izleyiniz;

Yönetmen
Maryam Henein
George Langworthy
Yapım Yılı
2009
Süre
87 dk.
Tür
Belgesel

İSTANBUL'UN SAKLI KOVANLARI

Hazırlayan: **Müge ARAL**

Dünyanın tüm çiçeklerini toplasalar ve önünüze koysalar... Özlerinden akan şifayı sizin elinize verseler... Onu reddedebilir miydiniz? Doğa, mucizelerini sınırsızca paylaşır. Bu mucizeler, aynı zamanda şifa kaynağıdır. İnsanın yaratıcılığı bile doğayı taklit edebildiği ölçüde yüksek sayılır.

Tüm cevaplarımız doğanın kendinde saklıdır. Onun mucizelerinden biri olan “bal”, arıların çiçeklere olan aşkının bir ispatı, şifa kaynağı, sonsuz bir varoluşun hediyesi, benzersiz bir düzenin ürünü...

Arılarla çiçeklerin bu benzersiz çalışmalarının ürünü olan bal, faydası bilinmesine rağmen kimi zaman geri planda kalır. Sadece kahvaltı sofralarında karşımıza çıkar. Oysa Osmanlı'dan günümüze bal, yemeklerde ve tatlandırıcı yerine kullanılmış; hastalıklara deva olmuş ve bunlar kayda geçilmiştir. Böyle geniş bir alanda kullanılırken, günümüz dünyasında şekerin zaferi, balı unutturmasa da geri plana itmiştir.

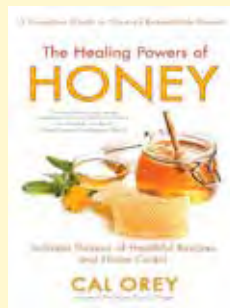
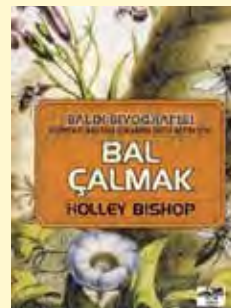
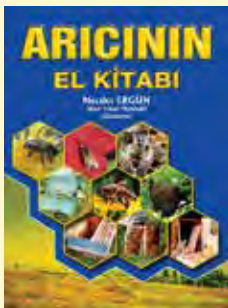
Bal sahip olduğu değeri hiç yitirmeyen bir ürün olarak, doğanın bize eşsiz hediyesi kabul edilebilir. Bu hediyeğin özenle insanlara ulaştırılması gerekir. İşte bu nedenle, günümüzde tüm analizleri yapılmış balları tercih etmek büyük önem taşıyor.

Tükettiğimiz balların ne kadar sağlıklı ve gerçek olduğu konusunda bir bilgimiz var mı? Balı tüketmek için nelere dikkat etmeliyiz? Hazırladığımız bal belgeseli ve kitabı için 2011 yılının Eylül ayında çekimlere

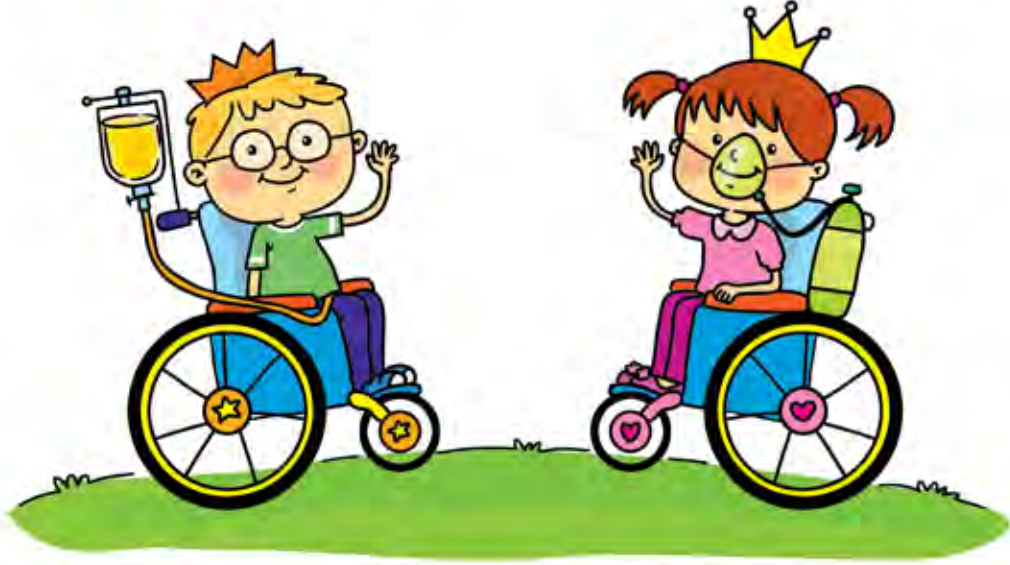

başladık. İstanbul ve çevresinde, arıların çalışmalarıyla başlayan ve balın sofraya uzanan öyküsünü işlediğimiz “İstanbul'un Saklı Kovanları” belgeseli ve kitabında, tüm bu soruların yanıtları yer alıyor. İstanbul Kalkınma Ajansı'nın ‘Kar Amacı Gütmeyen Kurumlara Yönelik Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı’ çerçevesinde Bal Paketleyicileri, İhracatçıları ve Sanayicileri Derneği'ne verdiği destekle gerçekleşen tüm bu projeler, bilinçli bal tüketimini ve üretimini yaygınlaştırmayı amaçlıyor.

Türkiye’de kovan başına üretimin dünya standartlarını yakaladığı an, bu ve benzeri çalışmalar başarıya ulaşmış demektir. Son 10 yılda ülkemizdeki kovan varlığı iki katına çıkmış olsa da, sahip olduğumuz bitki varlığıyla övündüğümüz gerçeğiyle yola çıktığımızda, kovan başına 17 kg. seviyelerinde olan verimliliğin dünya kıyaslamasıyla ne kadar az olduğu görülebilir. Örneğin Kanada’da kovan başına verimlilik 64 kg., Avustralya’da 55, bu kadar uzağa gitmezsek, mesela Macaristan’da 40kg. Bal sektöründe üzerinde düşünülen en önemli konulardan biri de bu kovan başına verimin nasıl artırılabilceği sorusu.

BAĞIŞLARINIZLA YAŞAMA BAĞLANACAKLAR

Canavan Hastalığı;
Genetik, Beynin Tüm Fonksiyonlarını Etkileyen,
Ölümcül bir hastalıktır.

Canavan Hastası Çocuklar;

- Göremez, Duyamaz ve Konuşamazlar!
- Yutkunamadıkları İçin Mideden Beslenirler!
- Sürekli Tıbbi Sarf Malzeme ve Onlarca İlaç Kullanırlar!
- Başları Normalden Büyüktür ve Baş-Boyun Kontrolü Yoktur!
- Cihaz ve Ekipman Olmadan Oturamaz ve Ayakta Dahi Duramazlar!

SARP'IN UMUDU

GENETİK HASTALIKLI VE ENGELLİ ÇOCUKLAR
YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

www.sarpinumudu.org.tr